

V Informe del Mercat Laboral I Negociació Col·lectiva

Barcelona, 5 d'octubre de 2016

TAULA DE CONTINGUT

1. RESUM EXECUTIU.....	3
2. DADES ESTADÍSTIQUES DEL MERCAT DE TREBALL I NEGOCIACIÓ COL·LECTIVA.....	14
2.1. OCUPACIÓ.....	14
2.1.1. ATUR REGISTRAT.....	14
2.1.2. ENQUESTA DE POBLACIÓ ACTIVA.....	16
2.1.3. AFILIACIÓ.....	21
2.2. CONTRACTACIÓ.....	23
2.3. NEGOCIACIÓ COL·LECTIVA.....	26
2.3.1. CONVENIS COL·LECTIUS.....	26
2.3.2. INAPLICACIÓ DE CONVENIS.....	30
2.4. EXPEDIENTS DE REGULACIÓ D'OCUPACIÓ.....	34
2.5. CONFLICTIVITAT LABORAL.....	42
2.6. RESOLUCIÓ EXTRAJUDICIAL DE CONFLICTES.....	44
2.6.1. TRIBUNAL LABORAL DE CATALUNYA.....	44
2.6.2. SERVEI DE MEDIACIÓ, ARBITRATGE I CONCILIACIÓ (SMAC).....	48
2.7. ESTUDI SOBRE NEGOCIACIÓ COL·LECTIVA. JORNADA LABORAL.....	51
3. METODOLOGIA.....	68

1. RESUM EXECUTIU

Les darreres dades estadístiques disponibles del mercat de treball i negociació col·lectiva són les que a continuació es detallen:

Ocupació

- **Atur registrat**

A 31 de setembre de 2016 l'atur registrat a Catalunya se situa en 451.081 persones, 5.641 més que el mes anterior (1,27%) i respecte l'any anterior, l'atur s'ha reduït un -12,10% (62.106 aturats menys).

L'atur ha disminuït durant els nou primers mesos de l'any 2016 en 66.999 persones.

Al conjunt de l'Estat, l'atur també ha augmentat en el mes de setembre en 22.801 persones respecte al mes d'agost, situant-se el nombre d'aturats en 3.720.297 persones. En termes interanuals l'atur disminueix en 373.745 persones (-9,13%), la major reducció interanual de tota la sèrie històrica en un mes de setembre, seguint en els nivells més baixos dels últims 7 anys.

3

- **Enquesta de Població Activa**

El 2on Trimestre de 2016 la taxa d'atur a Catalunya es va situar en un 15,95% (1,47 punts menys que el trimestre anterior, que va ser del 17,42%), situant el nombre total d'aturats en 603.600 persones.

Les dades exposades per l'INE, suposen un descens del nombre d'aturats en 56.400 persones respecte del trimestre anterior (un -8,5%), i en relació amb el mateix trimestre de l'any 2015, hi ha hagut un descens de 122.500 aturats (-16,9%). Així mateix, el nombre d'ocupats ha augmentat en 53.700 persones (1,7%) respecte al trimestre anterior i augmenta en 106.200 persones respecte a l'any anterior (3,5%).

La taxa d'atur catalana se situa en valors mitjans del 2009 (15,95%).

A nivell estatal, el nombre d'aturats se situa en 4.574.700 persones, amb 216.700 aturats menys, havent descendit la taxa d'atur en un punt per situar-se en el 20%.

Segons l'àmbit territorial, a la província de Barcelona, els resultats de l'EPA del 2on trimestre de l'any 2016, situa el nombre d'aturats en 439.400 persones (-89.700 que l'any anterior), i la taxa d'atur és del 15,67%. A la província de Girona, el nombre d'aturats se situa en els 63.800 aturats (9.900 menys), amb una taxa d'atur del 16,95%. Per altra banda, a Lleida, hi ha 24.300 aturats (-8.600), amb una taxa del 11,42%. Per últim, a Tarragona, hi ha un total de 76.100 aturats i una taxa del 19,42%.

Respecte el trimestre anterior, tant a Catalunya com a Espanya, augmenta l'ocupació i es redueix l'atur.

- **Afiliació**

A Catalunya, el nombre d'afiliats a la Seguretat Social s'ha situat en el mes de setembre de 2016 en 3.178.578 persones, amb un increment mensual del 0,12% i respecte l'any anterior, l'afiliació ha augmentat en 119.282 ocupats a Catalunya i 522.206 al conjunt de l'Estat, mantenint-se el ritme de creixement en ambdós casos.

Respecte l'any anterior, l'afiliació augmenta un 3,90% a Catalunya i un 3,04% al conjunt de l'Estat.

Contractació

A Catalunya la contractació en el mes de setembre ha crescut un 34,84%, en concret, s'han signat un 87,09% més d'indefinitos i un 29,06% més de temporals respecte el mes d'agost.

En termes interanuals, la contractació a Catalunya ha crescut 14,07% (34.774 contractes més), sent més elevat l'increment de la contractació indefinida (19,09%) que la temporal (13,30%).

En el conjunt de l'Estat, s'han signat 1.907.000 contractes durant el mes de setembre, el que suposa un increment del 31,36% de contractes formalitzats respecte el mes anterior, els indefinitos han augmentat un 62,67% respecte al mes d'agost i els temporals un 28,91%. Tanmateix, la contractació ha augmentat un 6,20% en termes interanuals (111.258 contractes més), sent més significatiu el increment de la contractació indefinida (11,83%) que la temporal (5,67%).

En termes interanuals, la contractació ha augmentat un 14,07% a Catalunya i un 6,20% en el conjunt de l'Estat.

Segons les dades de l'EPA, del total d'ocupats a Catalunya el 79,3% d'ocupats té contracte de durada indefinida i el 20,7% de caràcter temporal. A Espanya, la taxa de temporalitat és superior amb el 25,7%.

Negociació col·lectiva

- Convenis Col·lectius

Fins a 31 d'agost de 2016, a Catalunya s'han registrat un total de 242 Convenis, afectant a 627.672 treballadors i 64.552 empreses, el que comporta un increment del 44,91%.

A nivell estatal, durant els vuit primers mesos de l'any, s'han registrat un total de 2.453 Convenis, afectant a 6.050.928 treballadors i 717.164 empreses, el que comporta un increment del 84,57%.

**Fins a 31 d'agost de 2016 a
Catalunya s'han registrat 242
convenis col·lectius i a nivell estatal
2.453 Convenis.**

A Catalunya la mitjana de variació salarial pactada en el global de Convenis és del 1,18%, sent del 0,80% en els convenis d'empresa i del 1,21% en els convenis d'àmbit superior a l'empresa i a Espanya la mitjana de la variació salarial pactada és del 1,09% (0,71% convenis d'empresa i 1,11% d'àmbit superior a l'empresa).

5

En relació a la jornada anual mitjana pactada a Catalunya ha sigut de 1.768,23 hores i al conjunt de l'Estat de 1.756,12 hores.

Interanualment, s'ha pactat 0,31 punts més a nivell salarial (hem passat del 0,87% pactat en 2015 al 1,18% pactat en 2016, que suposa una variació d'un 35,63%), i en relació a la jornada aquesta s'ha mantingut entorn a les 1.768 hores a l'any de mitjana.

En termes interanuals, observem que fins al mes d'agost de 2016 s'ha pactat 0,35 punts més a nivell salarial (hem passat del 0,74% pactat en 2015 al 1,09% pactat en 2016, que suposa una variació d'un 47,30%), i en relació a la jornada aquesta s'ha reduït en un 0,23%, de 1.760,18 en el 2015 a 1.756,12 en l'any 2016.

**A Catalunya la mitjana de variació salarial
pactada
ha sigut del 1,18% (+35,63%),
i a Espanya la mitjana de la variació salarial
pactada és del 1,09% (+47,30%).**

- **Inaplicacions de Conveni**

De gener a agost de 2016 s'han dipositat 1.019 inaplicacions de conveni (un -3,87% respecte el mateix període de l'any 2015), les quals han estat presentades per 888 empreses diferents, i han afectat a un total de 23.324 treballadors (-19,41% respecte el mateix període de 2015). Per sector d'activitat, el 77,33% dels treballadors afectats es concentren en el sector serveis.

Pel que fa a les condicions de treball inaplicades, el 63% d'inaplicacions són de quantia salarial exclusivament, mentre que en la resta, s'inaplica també la quantia salarial conjuntament amb d'altres condicions.

El 91,4% de les inaplicacions s'han resolt amb acord entre l'empresa i els representants legals dels treballadors durant el període de consultes.

Fins el mes d'agost s'han dipositat 1.019 inaplicacions de conveni (-3,87%) de les quals el 63% són de quantia salarial exclusivament, mentre que en la resta, s'inaplica també la quantia salarial conjuntament amb d'altres condicions. El 91,4% de les inaplicacions s'han resolt amb acord.

Expedients de Regulació d'Ocupació

Des de gener fins a agost, s'han comunicat o resolt 361 expedients (-31,89% respecte el mateix període de 2015) que han afectat a un total de 6.200 treballadors (6,86% respecte el mateix període de 2015). D'aquests expedients 101 van ser d'extinció, 168 de suspensió del contracte de treball i 92 de reducció de jornada.

Interanualment, el total d'expedients de regulació d'ocupació ha disminuït en un -31,89%, registrant-se un decreixement pels expedients de suspensió -33,33%, els de reducció un -50,54% i un augment en el cas dels d'extinció 9,78%.

En els primers vuit mesos de de 2016, s'han comunicat o resolt 361 expedients (-31,89%) que han afectat a un total de 6.200 treballadors (6,86%).

Els expedients que suposen l'adopció de mesures de flexibilitat interna (suspensió de contracte de treball i reducció de la jornada de treballador) han anat guanyant major pes vers els que suposen

l'extinció de la relació de treball. Per tant, del total d'expedients que es van presentar¹ en l'any 2003 els expedients d'extinció suposaven el 68,74%, l'any 2007 comporten el 60,41%, el 20,03% en 2015 i actualment, fins agost de 2016 suposen el 27,98%.

Del total d'expedients que es van presentar en l'any 2003 els expedients d'extinció suposaven el 68,74%, l'any 2007 comporten el 60,41%, el 20,03% en 2015 i actualment, suposen només el 27,98%.

Segons l'àmbit territorial, de gener a agost, dels 361 expedients presentats, 259 es van presentar als serveis territorials de Barcelona, 29 als de Girona, 17 a Lleida, 27 a Tarragona, 18 a Terres de l'Ebre i 11 a la Direcció General de Relacions Laborals i Qualitat en el Treball.

Conflictivitat laboral

Segons les darreres dades publicades per l'Observatori del Treball i Model Productiu, a Catalunya s'han produït 84 vagues durant el període gener-juny 2016, amb un total de 44.950 treballadors participants i 64.467 jornades laborals perdudes, augmentant el nombre de vagues registrades (17 vagues més que durant el mateix període de 2015), no obstant això, disminueix tant el nombre de jornades perdudes en un -24,34% (20.742 jornades perdudes menys) com el nombre de treballadors participants (-2,51%) i per tant, l'índex d'incidència acumulat fins al mes de juny passa del 78,4% del 2015 al 34,6% al 2016.

Segons l'àmbit territorial, durant els sis primers mesos de l'any, a la província de Barcelona van produir-se 74 vagues, a Girona 11 vagues, a Lleida 6 vagues i a Tarragona 11 vagues.

Respecte el mateix període de 2015, ha incrementat el nombre de vagues en les quatre províncies, concretament, a Barcelona un 16% (10 més), a Girona un 57% (4 més), a Lleida 20% (1 més) i a Tarragona un 83% (5 més).

A Catalunya s'han produït 84 vagues durant el període gener-juny 2016 (17 vagues més que al 2015), no obstant això, disminueix tant el nombre de jornades perdudes (-24,34%) com el nombre de treballadors participants (-2,51%).

¹ En relació als expedients presentats abans de l'entrada en vigor de la Reforma Laboral, únicament s'han tingut en compte els autoritzats per l'Administració Laboral.

A nivell estatal, segons l'Estudi de Conflictivitat Laboral del mes d'agost de la CEOE, el nombre de vagues de caràcter laboral produïdes durant els primers vuit mesos de l'any, és de 377 vagues, amb 49.327 treballadors, 19.014 participants directes i un total de 1.314.380 hores no realitzades, és a dir, un -16,96% menys de nombre de vagues, un -68,01% de treballadors, un -41,91% de treballadors implicats i un -41,67% de hores perdudes.

A nivell estatal, fins al mes d'agost de 2016, s'ha reduït la xifra de vagues (-16,96%), els treballadors participants (-41,91%) i les hores perdudes (-41,67%) respecte el mateix període de 2015.

Resolució extrajudicial de conflictes

- **Tribunal Laboral de Catalunya**

Durant els primers nou mesos de 2016 s'han presentat un total de 704 expedients, dels quals 7 han sigut arbitratge, 571 conciliacions i 126 mediacions. Interanualment, el total d'expedients s' ha incrementat en un 10,52%.

Interanualment, el total d'expedients s'ha incrementat en un 10,52%.

A nivell de vagues, de gener a setembre, s'han desconvocat un total de 16 vagues (4 de caràcter indefinit), amb un total de 36.120 hores desconvocades i amb un valor d'hores mensual desconvocades de 535.659,60euros.

Fins el mes de setembre, s'han desconvocat un total de 16 vagues (4 de caràcter indefinit), amb un total de 36.120 hores desconvocades amb un valor d'hores mensual desconvocades de 535.659,60 euros.

Segons l'àmbit territorial, durant el període gener-setembre, a Barcelona s'han presentat un total de 602 expedients, dels quals 5 han sigut arbitratges, 491 conciliacions i 106 mediacions. A Girona s'han presentat un total de 38 expedients, dels quals 2 han sigut arbitratges, 33 conciliacions i 3 mediacions. A Lleida, s'han presentat un total de 18 expedients, dels quals 16 han sigut conciliacions i 2 mediacions. Per últim, a Tarragona s'han presentat un total de 46 expedients, dels quals 31 han sigut conciliacions i 15 mediacions.

- **Servei de Mediació, Arbitratge i Conciliació**

- a) Conciliacions individuals**

Durant els set primers mesos de l'any, s'han produït 43.599 conciliacions individuals a Catalunya, un -8,2% respecte a l'any 2015, que hi van haver 47.498 conciliacions individuals.

Segons la forma d'acabament, del total de 43.599 conciliacions, 17.651 han estat amb avenença, per contra, 14.464 han estat sense avenença, 9.468 intentades sense efecte, 982 considerades no presentades i 1.034 desistides.

Per demarcació territorial, a la província de Barcelona durant el període gener-juliol 2016 van haver-hi 35.643 conciliacions individuals, el que suposa una reducció del -9,1% respecte el mateix període de l'any anterior del nombre de conciliacions.

A la província de Girona, van haver-hi 2.898 conciliacions individuals. En comparació a l'any anterior, s'ha produït un augment del 6,1%.

A Lleida, van haver-hi 1.775 conciliacions individuals, reduint-se així el nombre de conciliacions un 11,5% .

Per últim, a la província de Tarragona, van produir-se 3.283 conciliacions individuals, el que suposa un -7,52% menys.

Durant els set primers mesos de l'any, s'han produït 43.599 conciliacions individuals a Catalunya, un -8,2% respecte a 2015.

- b) Conciliacions col·lectives**

Durant els set primers mesos de l'any, van haver-hi 71 conflictes col·lectius en el Servei de Mediació, Arbitratge i Conciliació, fet que suposa una variació del -18,4% respecte a l'any anterior (16 conflictes menys).

Els 71 conflictes col·lectius, van afectar en total a 74 empreses i a 43.440 treballadors. Amb una variació interanual del -14,9% i del -22,6% respectivament.

Estudi sobre Negociació Col·lectiva

1. Temps de treball.

Del total de Convenis analitzats, 42% pacten exclusivament la jornada en mòdul anual, 8,21% en mòdul setmanal i el 44,75% el doble mòdul setmanal/anual. Dels Convenis que fixen el mòdul anual, el 23,29% són d'àmbit estatal, 6,85% autonòmics i el 11,87 % provincials. En relació als Convenis que estableixen la distribució setmanal, 2,74% són estatals, el 0,91% són autonòmics i el 4,57% provincial. Per últim, els que estableixen el doble mòdul el 18,26% són estatals, el 8,68% autonòmics i el 17,81% provincials.

És predominant en la negociació col·lectiva, la distribució del temps de treball amb caràcter anual, ja sigui pactat de manera exclusiva o, conjuntament, amb la setmanal.

De l'anàlisi realitzat, el 97,72% dels Convenis no han incrementat la jornada pactada en els darrers 5 anys.

2. Distribució jornada

En relació al tipus de jornada, el 27,85% del total de Convenis analitzats estableixen jornada continuada (el 16,89% són Convenis estatals, el 3,20% són autonòmics i el 7,76% són provincials).

En comparació amb l'Enquesta de CEOE sobre Negociació Col·lectiva del 2008, hi ha un descens de 5,15 dècimes ja que en aquesta Enquesta se situaven en el 33% dels Convenis analitzats.

L'establiment de la jornada continuada no és una pràctica habitual en la negociació col·lectiva.

Únicament, el 13,24% dels Convenis analitzats estableixen un horari flexible. Si bé, cal destacar que és en l'àmbit estatal on aquest tipus de mesures tenen una major incidència amb un 19,80% dels Convenis d'àmbit estatal que així ho regulen.

L'horari flexible no és una pràctica generalitzada en la negociació col·lectiva, fet que ja es posava de manifest en l'Enquesta de CEOE sobre Negociació Col·lectiva del 2008, on només dos de cada deu dels

Convenis analitzats ho contemplaven.

La distribució irregular de la jornada, és una de les matèries que més canvis va experimentar en la darrera Reforma Laboral. L'article 34.2 de l'Estatut dels Treballadors estableix que mitjançant conveni col·lectiu o, si no n'hi ha, per acord entre l'empresa i els representants dels treballadors, es pot establir la distribució irregular de la jornada al llarg de l'any. Si no hi ha pacte, l'empresa pot distribuir de manera irregular al llarg de l'any el deu per cent de la jornada de treball.

El 54,79% dels Convenis contemplen la distribució irregular de la jornada de treball. El 60,40% dels d'àmbit estatal, el 50% dels autonòmics i el 50% dels Convenis provincials analitzats contemplen la mateixa.

Si bé, existeix una tendència a una major flexibilitat del temps de treball, la negociació col·lectiva ha de centrar els esforços en facilitar que les empreses puguin distribuir irregularment la jornada anual ordinària, en els percentatges que es considerin necessaris, podent afectar a la jornada màxima setmanal o mensual i als horaris diaris, sense perjudici del respecte als límits que preveu l'Estatut dels Treballadors.

11

3. Límit de la jornada diària

L'Estudi posa de manifest que el 54,79% dels Convenis analitzats limiten el nombre d'hores ordinàries de treball efectiu (el 29,68% són Convenis estatals, el 11,87% autonòmics i el 13,24% provincials).

El 65,83% del total dels Convenis que estableixen un límit de la jornada preveuen una jornada de treball efectiu de 9 hores, el 20,83% preveu una jornada de més de 9 hores, i el 13,33% restant el límit és inferior a 9 hores.

4. Descans per "entrepà"

El 44,29% dels Convenis analitzats contempla el descans per "entrepà" (el 21% són Convenis estatals, el 8,68% són autonòmics i el 14,61% provincials).

Segons l'Enquesta de CEOE sobre Negociació Col·lectiva del 2008, el 43% dels Convenis analitzats preveuen aquest descans.

El 32,88% dels Convenis analitzats el descans es computa com a temps de treball efectiu.

Del total de Convenis que regulen la pausa per "entrepà", el 46,39% estableixen un descans de 15 minuts, el 34,02% fixen un descans de 20 minuts, i un 12,37% un descans superior als 20 minuts.

5. Descans setmanal

El 68,04% dels Convenis analitzats regulen el descans setmanal (el 31,51% són Convenis estatals, el 15,07% autonòmics i el 21,46% dels provincials), així mateix, el 34,25% dels Convenis estableixen un descans superior al dia i mig.

6. Treball nocturn

Del total de Convenis que preveuen una retribució² superior del treball nocturn, el 19,79% estableix un percentatge d'increment sobre el valor de l'hora ordinària inferior al 25%, el 74,79% un percentatge d'increment sobre el valor de l'hora ordinària del 25% i el 15,79% un percentatge d'increment sobre el valor de l'hora ordinària superior al 25%.

12

El 57,53% dels Convenis analitzats estableix una retribució superior del treball nocturn (el 55% al 2008 segons la CEOE)

7. Hores extraordinàries

El 21,92% dels convenis estableixen la compensació de les hores extraordinàries preferentment amb descansos, el 15,98% regulen la preferència per la compensació en metàl·lic i el 33,79% es compensa indistintament amb descansos o en metàl·lic. La resta de convenis analitzats (28,31%) no estableixen la fórmula de compensació de les hores extraordinàries.

En comparació amb les dades de l'any 2008, podem observar una disminució passant del 39% al 22% en el cas de la compensació per descansos i dels convenis que preveuen la compensació preferentment en metàl·lic del 32% al 16%.

² S'ha de tenir en compte que hi ha Convenis Col·lectius que estableixen un valor determinat del preu de l'hora nocturna.

En quant als acord per la reducció, supressió o prohibició de la realització d'hores extraordinàries, es troben presents en el 24,66% dels convenis col·lectius analitzats. Aquesta previsió es més freqüent en els convenis col·lectius d'àmbit estatal (14,61%) que en els autonòmics (4,57%) i provincials (5,48%).

8. Vacances

En una àmplia majoria dels convenis col·lectius analitzats es computen les vacances en dies naturals, (76,26%).

En comparació amb les dades de 2008, aquestes xifres es mantenen molt similars, ja que el 80% dels convenis analitzats en l'Estudi de Negociació Col·lectiva de la CEOE, estableixen el còmput de les vacances en dies naturals i el 22% en dies laborals.

El 76,26% dels convenis col·lectius computen les vacances en dies naturals, mentre que el 18,17% de convenis ho fan en dies laborals.

9. Permisos

El 21,46% dels convenis analitzats, estableixen més de quinze dies naturals en cas de matrimoni, dels quals el 5,94% són d'àmbit estatal, el 2,74% d'àmbit autonòmic i el 12,79% d'àmbit provincial.

El 55,25% preveuen un permís de més de dos dies per naixement d'un fill, i amb més freqüència s'estableixen en l'àmbit estatal (30,14%), que en el autonòmic (10,96%) o provincial (14,16%).

El 52,05% dels convenis col·lectius analitzats estableixen més de dos dies de permís retribuït per la mort d'un parent fins al segon grau de consanguinitat o afinitat, amb o sense desplaçament, dels quals, el 27,85% són d'àmbit estatal, el 10,50% d'àmbit autonòmic i el 13,70% d'àmbit provincial.

En quant al permís de dos dies en el cas d'accident, malaltia greu o hospitalització de parents de fins al segon grau de consanguinitat o afinitat, s'estableixen més dies dels legalment establerts en el 37,90% dels convenis analitzats, destacant els d'àmbit estatal (21%) front als autonòmics (8,68%) i als provincials (8,22%).

Un 21,46% dels convenis analitzats estableixen més d'un dia de permís retribuït per trasllat del domicili habitual. D'aquest, el 9,59% són d'àmbit estatal, el 2,74% i el 9,13% d'àmbit provincial.

2. DADES ESTADÍSTIQUES DEL MERCAT DE TREBALL I NEGOCIACIÓ COL·LECTIVA:

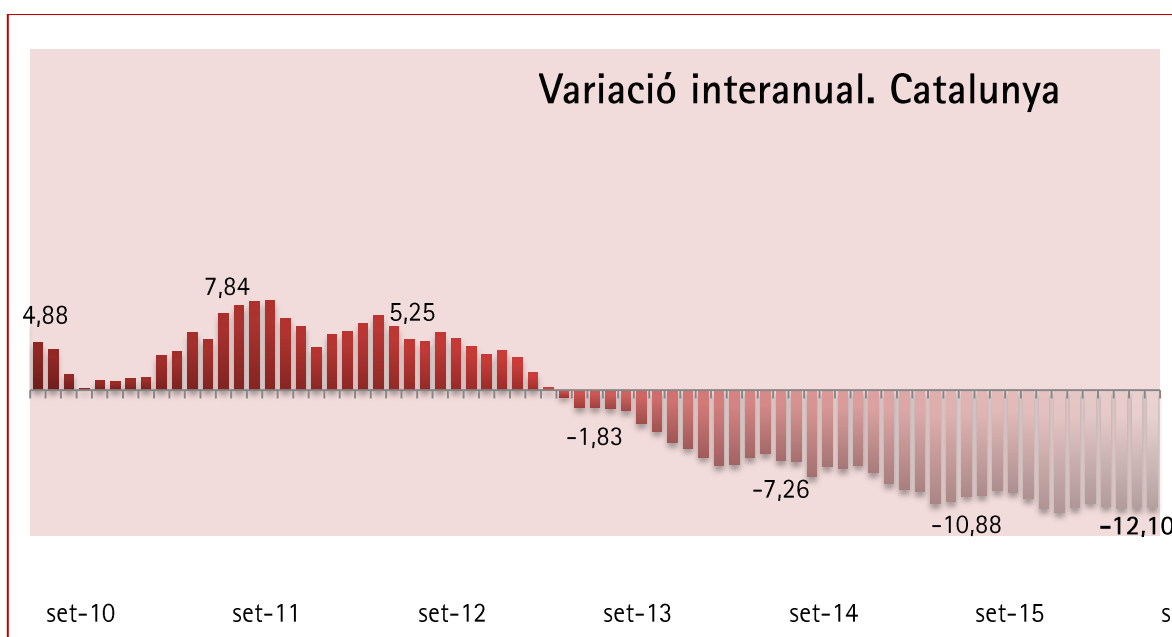
2.1. OCUPACIÓ

2.1.1. Atur registrat

A 31 de setembre de 2016 l'atur registrat a Catalunya se situa en 451.081 persones, 5.641 més que el mes anterior (1,27%) i respecte l'any anterior, l'atur s'ha reduït un -12,10% (62.106 aturats menys).

L'atur ha disminuït durant els nou primers mesos de l'any 2016 en 66.999 persones.

Al conjunt de l'Estat, l'atur també ha augmentat en el mes de setembre en 22.801 persones respecte al mes d'agost, situant-se el nombre d'aturats en 3.720.297 persones. En termes interanuals l'atur disminueix en 373.745 persones (-9,13%), la major reducció interanual de tota la sèrie històrica en un mes de setembre, seguint en els nivells més baixos dels últims 7 anys.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social.

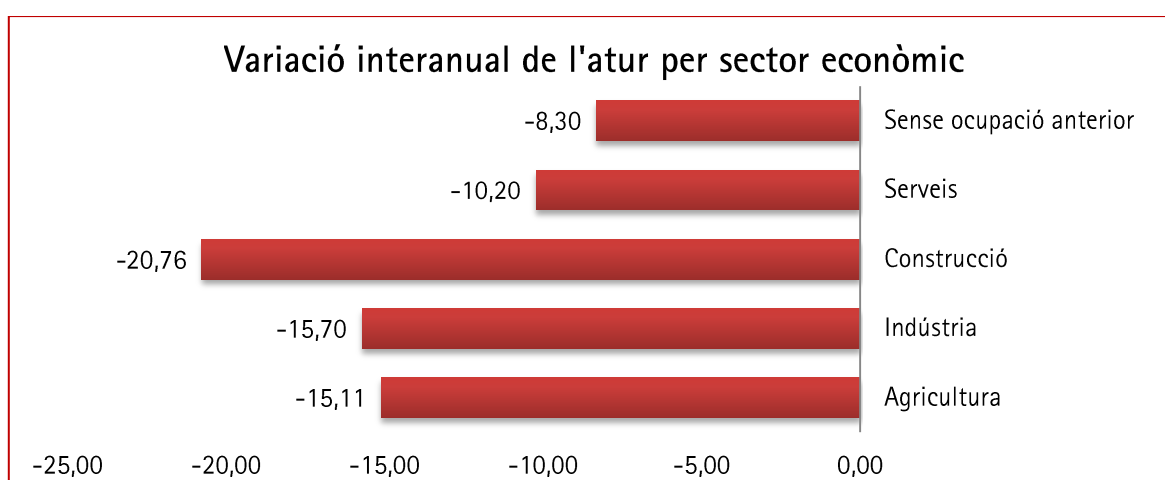
Tornant a l'anàlisi de la situació a Catalunya, i segons el sexe, en termes interanuals, la disminució és superior en els homes amb 36.011 aturats menys (-15,02%), situant-se la xifra d'atur masculí al setembre en 203.688 aturats que en les dones (-9,54%) i la xifra d'atur femení s'ha situat en 247.393 dones.

Per edats, en termes interanuals, l'atur s'ha reduït un 10,61% en els menors de 25 anys (3.484 aturats menys) i un -12,20% en els majors de 25 anys (58.622 aturats menys).

En relació amb els sectors, respecte el mes anterior l'atur ha augmentat en el sector serveis (5.133

més) i en l'agricultura (609 aturats menys), en canvi, disminueix en la indústria (-293) i en la construcció (-1.297).

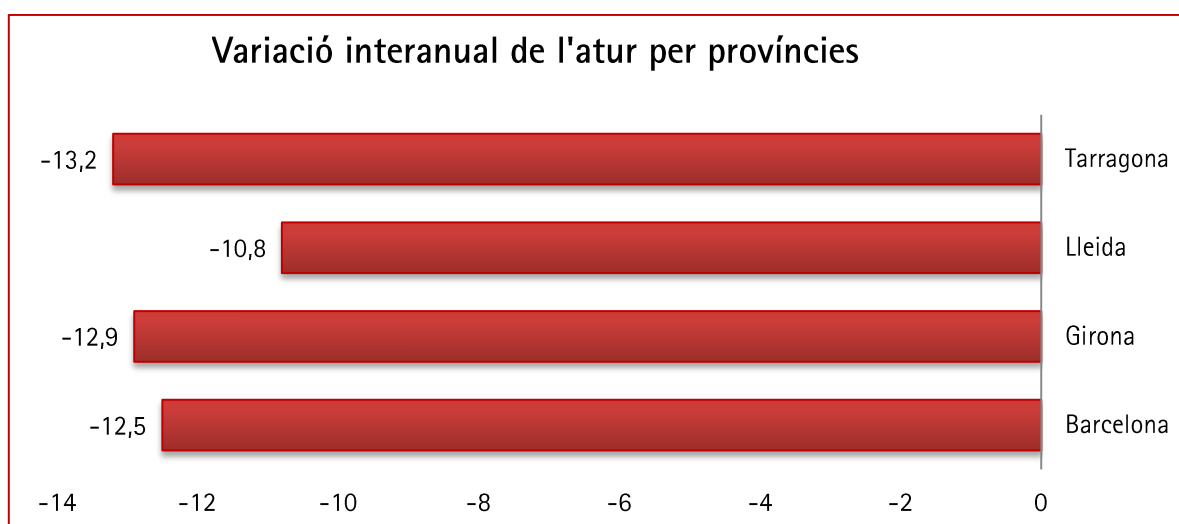
Interanualment, el descens de l'atur ha estat generalitzat en tots els sectors: -20,76% en la construcció, -15,70% en la indústria, -15% en l'agricultura i -10,20% en els serveis.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social.

Segons l'àmbit territorial, l'atur augmenta en totes les províncies excepte en Barcelona que disminueix un -0,18%. L'augment més significatiu és el de Girona (7,05%), seguit de Lleida (5,18%) i Tarragona (4,92%).

Per altra banda, en termes interanuals l'atur es redueix a les quatre províncies catalanes; a Barcelona, respecte al mes de setembre de 2015, l'atur s'ha reduït un -12,55%. A Girona, l'atur en termes interanuals s'ha reduït en un -10,39%. A la província de Lleida, la variació respecte a l'any anterior és de -11,33%. Per últim, a Tarragona, la disminució de l'atur produïda respecte a l'any anterior és del -10,81%.

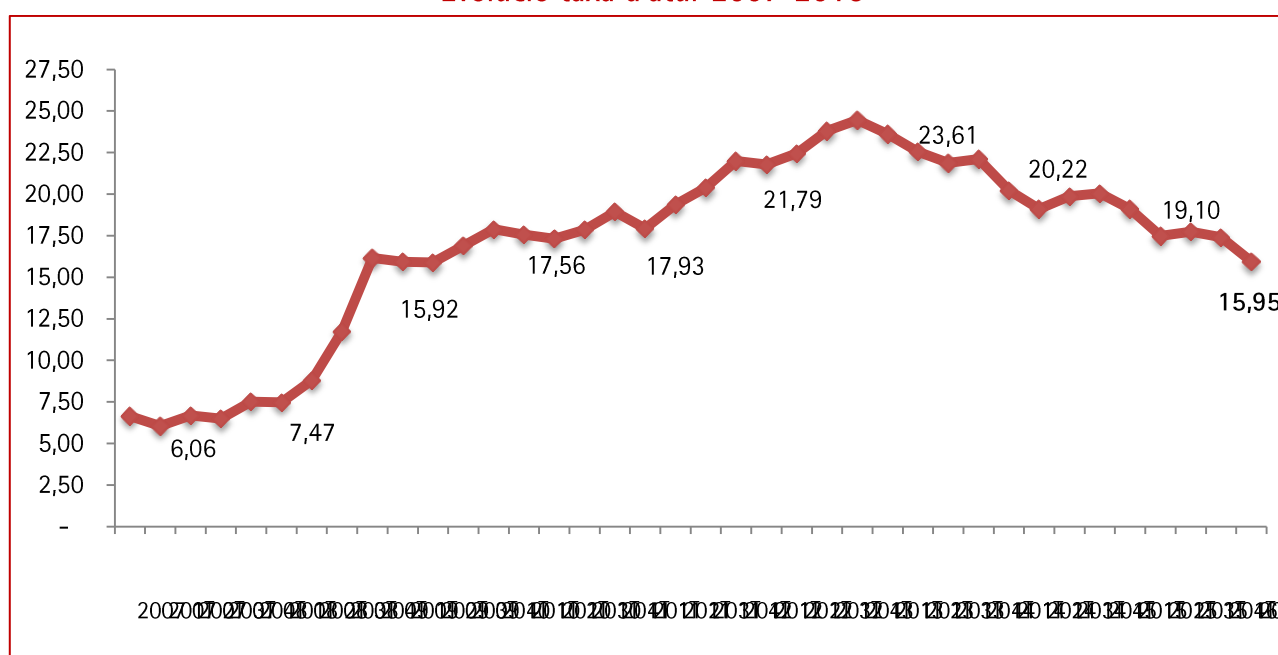

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social.

2.1.2. Enquesta de Població Activa.

L'Enquesta de Població Activa del 2on Trimestre de 2016 va situar la taxa d'atur a Catalunya en un 15,95% (1,47 punts menys que el trimestre anterior, que va ser del 17,42%), situant el nombre total d'aturats en 603.600 persones. Les dades exposades per l'INE, suposen un descens del nombre d'aturats en 56.400 persones respecte del trimestre anterior (un -8,5%), i en relació amb el mateix trimestre de l'any 2015, hi ha hagut un descens de 122.500 aturats (-16,9%). Així mateix, el nombre d'ocupats ha augmentat en 53.700 persones (1,7%) respecte al trimestre anterior i augmenta en 106.200 persones respecte a l'any anterior (3,5%).

Evulsió taxa d'atur 2007-2016

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

La xifra de persones actives a Catalunya se situa en 3.784.900 el segon trimestre de 2016, de les quals, 3.181.300 estan ocupades i 603.600, aturades i buscant feina de manera activa. La taxa d'activitat se situa en el 62,2%.

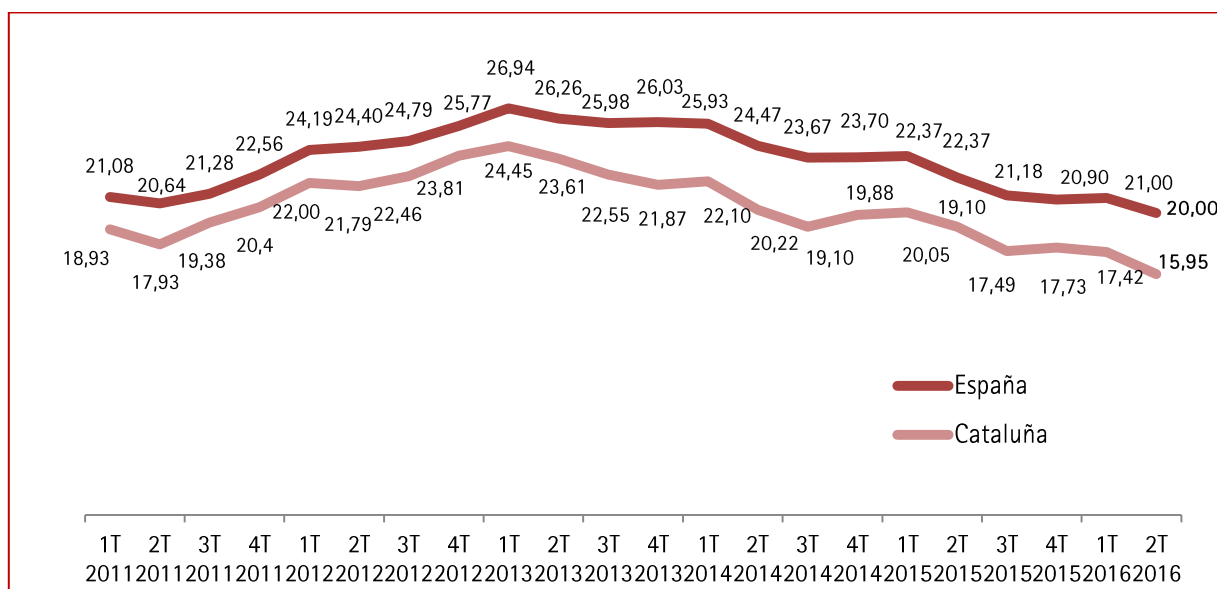
La composició del mercat de treball català al segon trimestre de l'any mostra que el 84% de les persones que hi participen activament treballa, mentre que el 16% restant no té feina i està en recerca d'ocupació. Per sectors, el 62,3% de la població activa treballa en serveis, el 15,6% en la indústria, el 4,9% en la construcció i l'1,2% en l'agricultura. Pel que fa als aturats, el 8,1% ha deixat la darrera feina fa més d'un any, el 6,2% fa un any o menys i l'1,6% cerca la seva primera feina.

A Espanya, el nombre d'aturats se situa 4.574.700 persones, havent descendit la taxa d'atur un punt situant-se en un 20,00% en aquest trimestre, havent disminuït el nombre d'aturats en 216.700 persones aquest trimestre. Així mateix la població activa ha augmentat aquest trimestre en 54.600 persones respecte al trimestre anterior (0,24%). La variació de població activa respecte el 2º trimestre

de l'any 2015, és de -139.900 persones, la qual cosa suposa un descens del 0,61%.

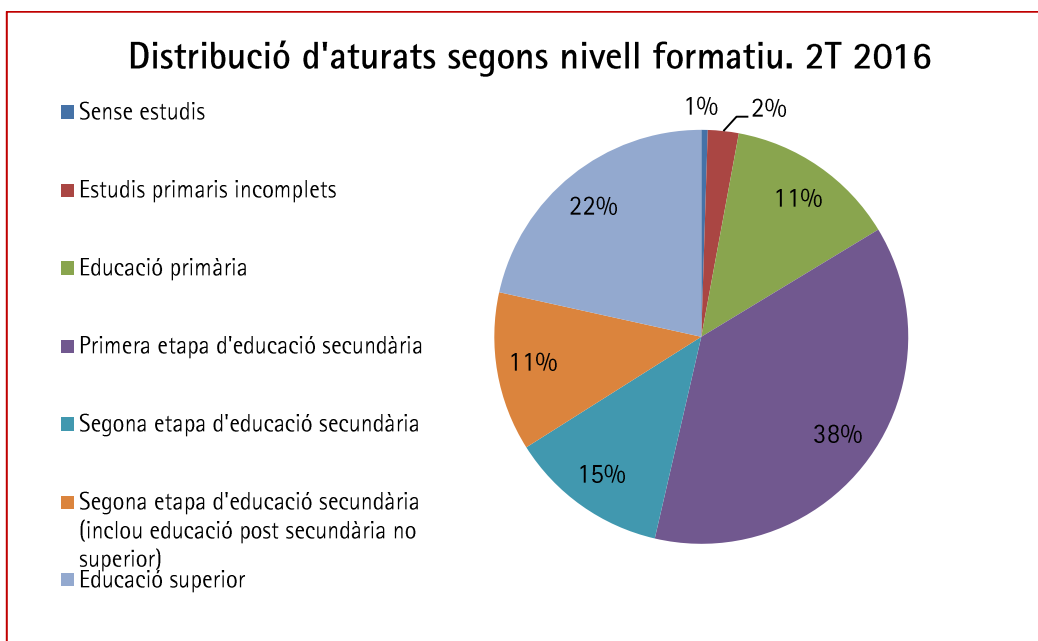
A nivell estatal, les dades exposades per l'Enquesta de Població Activa, suposen un descens del nombre d'aturats de 216.700 persones respecte del trimestre anterior (un -4,52%), i en relació amb el mateix trimestre de l'any 2015, ha disminuït en 574.300 persones (-11,15% de variació interanual). El nombre d'ocupats augmenta a Espanya en 271.400 persones (1,51%) respecte al trimestre anterior i augmenta en 434.400 ocupats respecte a l'any anterior amb un 2,43% d'increment.

L'evolució ha estat molt similar, tant en els períodes d'increment de la desocupació com en els de disminució del mateix, si bé, la taxa de desocupació a Catalunya es mostra sempre per sota que la del conjunt d'Espanya, com es visualitza en el següent gràfic:

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

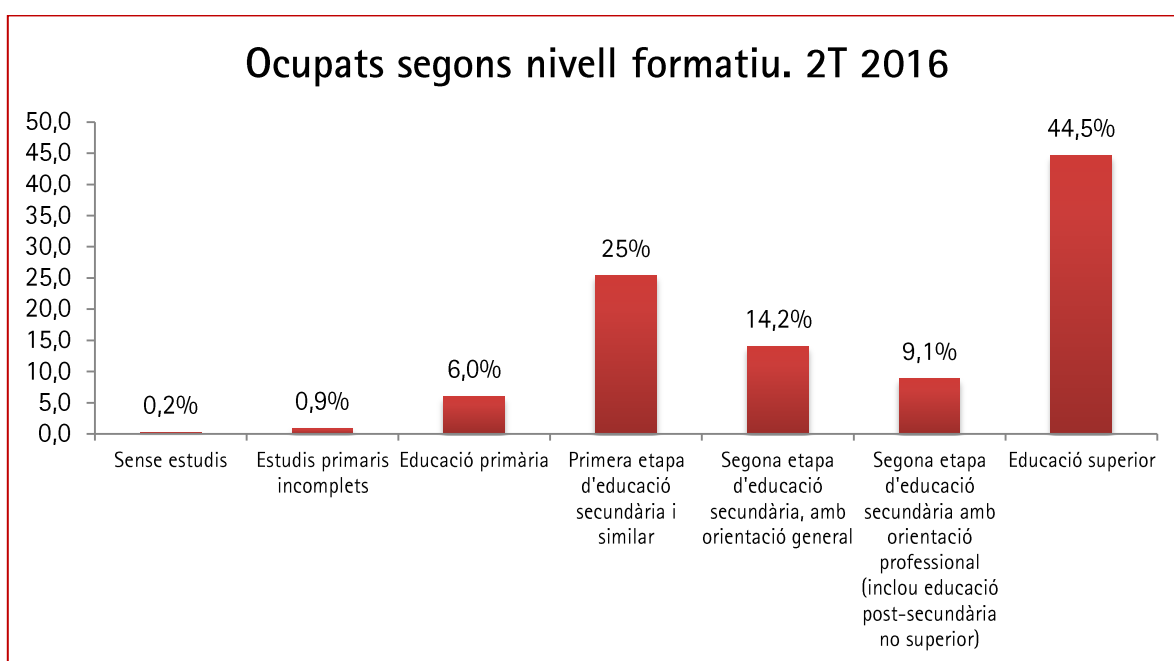
Per sexe, la reducció de l'atur ha beneficiat més a homes, amb una reducció interanual de 81.400 aturats menys (-22,3%) que a dones, amb una reducció de 41.200 aturades menys (-11,4%). Situant-se la taxa d'atur masculí en el 14,4% en el segon trimestre de 2016, i en el 17,7% la taxa d'atur de dones. Pel que fa a l'ocupació, ha incrementat un 3,1% en els homes i un 3,8% en les dones respecte el segon trimestre de 2015.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

Com mostra el gràfic anterior, segons el nivell formatiu dels aturats, el bloc més important és dels que tenen un nivell formatiu de primera etapa d'educació secundària (amb un 38,29% del total). Els aturats sense educació superior representen el 78% del total. No obstant això, el percentatge d'ocupats amb nivell formatiu superior representen el 44,5% del total, com es pot observar en el següent gràfic:

18

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

Sectorialment, la construcció, els serveis i la indústria presenten increments d'ocupació respecte el trimestre anterior (7,7%, 1,7% i 0,9% respectivament), en canvi l'ocupació cau en agricultura. En

termes interanuals l'ocupació ha crescut en tots els sectors, especialment serveis, tal com es pot observar al següent quadre:

OCUPATS

	Valor	Var. Intertrimestral		Var. interanual	
		Absoluta	Relativa (%)	Absoluta	Relativa (%)
Agricultura	46.700	-5.500	-10,5	200	0,4
Indústria	590.500	5.400	-0,9	5.700	1,0
Construcció	186.700	13.400	-7,7	2.000	1,1
Serveis	2.357.400	40.500	1,7	98.400	4,4
TOTAL	3.181.300	53.700	1,7	106.200	3,5

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

ATURATS

	Valor	Var. Intertrimestral		Var. interanual	
		Absoluta	Relativa (%)	Absoluta	Relativa (%)
Agricultura	9.900	-800	-7,5	400	4,2
Indústria	33.700	6.600	24,4	-2.500	-6,9
Construcció	15.900	-6.500	-29,0	-6.000	-27,4
Serveis	175.700	-11.100	-5,9	4.700	2,7
No classificables ³	306.900	-45.700	-13,0	-89.200	-22,5
Cerquen la 1ª feina	61.500	1.1	1,8	-30.000	-32,8
TOTAL	603.600	-56.400	-8,5	-98.100	-16,9

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

El comportament de l'ocupació per branques d'activitat econòmica durant el segon trimestre de l'any, es veu afectat per l'estacionalitat pròpia de la temporada d'estiu; així, l'hostaleria és l'activitat on creix més l'ocupació (17.400 més); en segon lloc, la construcció (13.400 més) que se situa per davant del comerç a l'engròs i reparació de vehicles de motor i motocicletes (12.300 més), sent aquestes les tres branques amb majors guanys d'ocupació.

³ Persones desocupades que fa més d'un any que han deixat la darrera ocupació.

Segons l'àmbit territorial, a la província de Barcelona, els resultats de l'EPA del 2on trimestre de l'any 2016, situa la població activa en 2.804.100 persones, del les quals 439.400 persones es troben a l'atur (-89.700 que l'any anterior) i 2.364.700 persones estan ocupades (104.900 més que l'any anterior).

La taxa d'atur de Barcelona se situa en el 15,67% al segon trimestre de l'any (3,3 punts menys que l'any anterior).

A la província de Girona, la població activa total se situa en les 376.300 persones, de les quals 312.500 estan ocupades (2.400 més que l'any anterior) i 63.800 es troben a l'atur (9.900 menys que l'any anterior).

La taxa d'atur de Girona se situa en el 16,95% (2,2 punts menys que l'any anterior).

Per altra banda, a Lleida, hi ha 24.300 aturats (-8.600 respecte l'any anterior) i 188.400 ocupats (800 més que l'any anterior), el que situa a la població activa total en 212.700 persones.

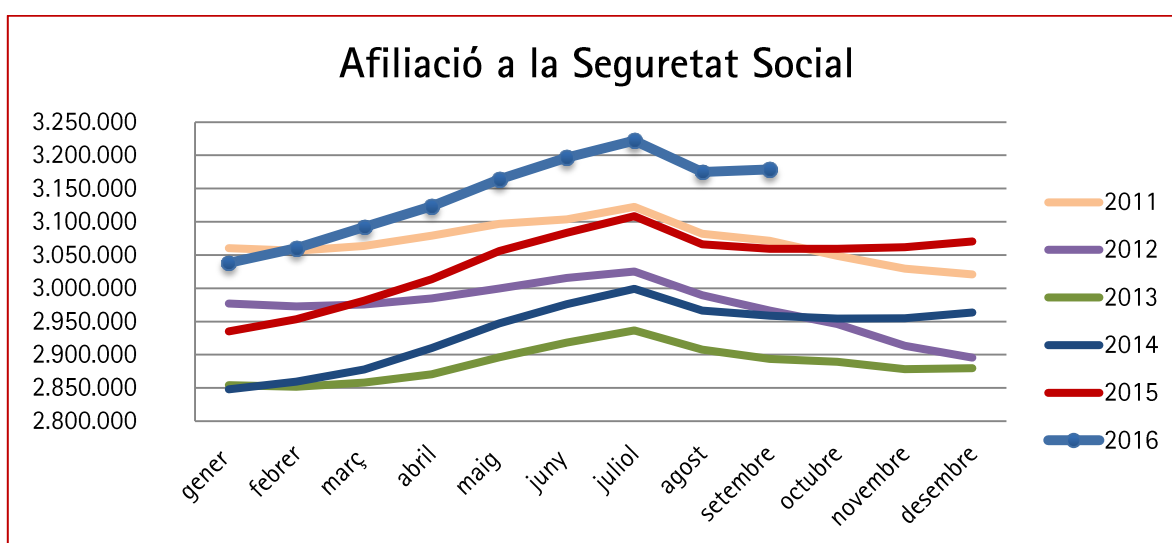
La taxa d'atur de Lleida és de l'11,42% en el segon trimestre de l'any (3,5 punts menys que fa un any).

Per últim, a Tarragona, hi ha un total de 76.100 aturats (-14.300 respecte el 2T de 2015), la població ocupada se situa en les 315.700 persones (-1.900 respecte l'any anterior), i per tant, en total la població activa és de 391.800 persones (-16.200 respecte l'any anterior).

La taxa d'atur a Tarragona se situa en el 19,42% (2,7 punts menys que l'any anterior).

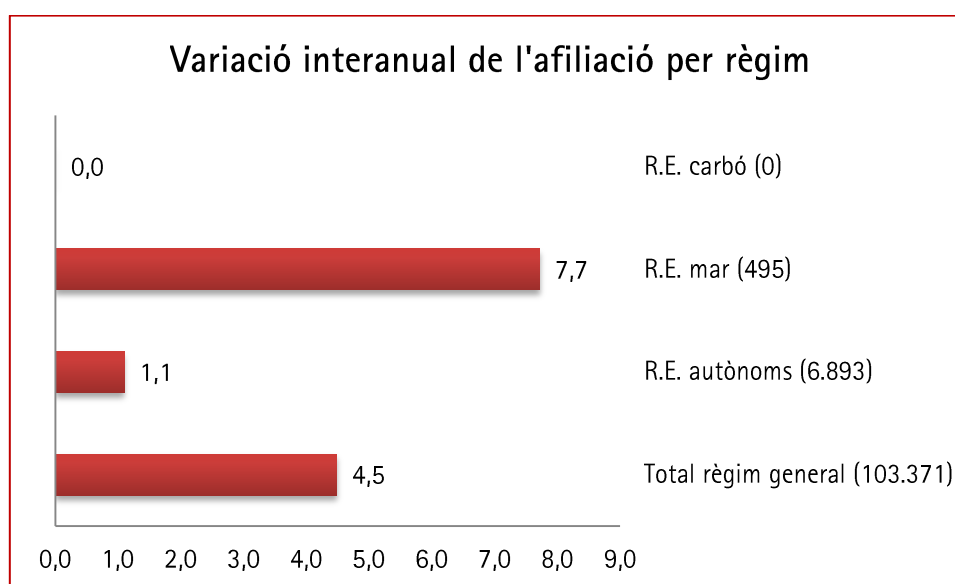
2.1.3. Afiliació.

A Catalunya, el nombre d'afiliats a la Seguretat Social s'ha situat en el mes de setembre de 2016 en 3.178.578 persones, amb un increment mensual del 0,12% i respecte l'any anterior, l'afiliació ha augmentat un 3,90% a Catalunya i un 3,04% al conjunt de l'Estat, mantenint-se el ritme de creixement en ambdós casos. En termes absoluts, suposa 119.282 afiliats més a Catalunya i 522.206 més a Espanya que en el mes de setembre de 2015.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social

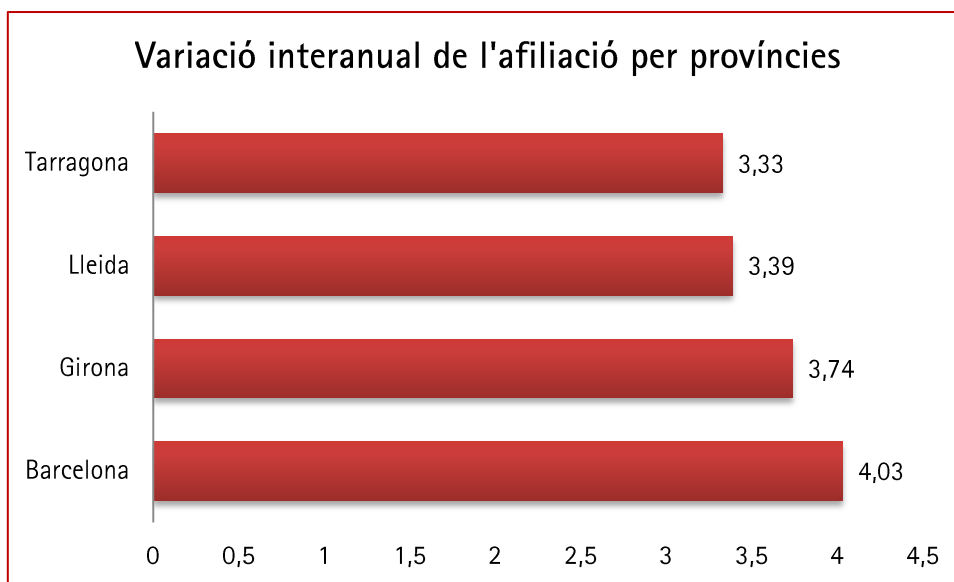
Interanualment, l'afiliació ha augmentat en tots els règims. L'increment més intens el registra el règim especial de la mar (7,7%), i a continuació, el règim general (4,5%).

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social.

Per províncies, l'afiliació respecte el mes anterior s'ha reduït en totes les províncies excepte en Barcelona (1,32%). Destaca el descens mensual de la província de Girona (-4,45%). Interanualment,

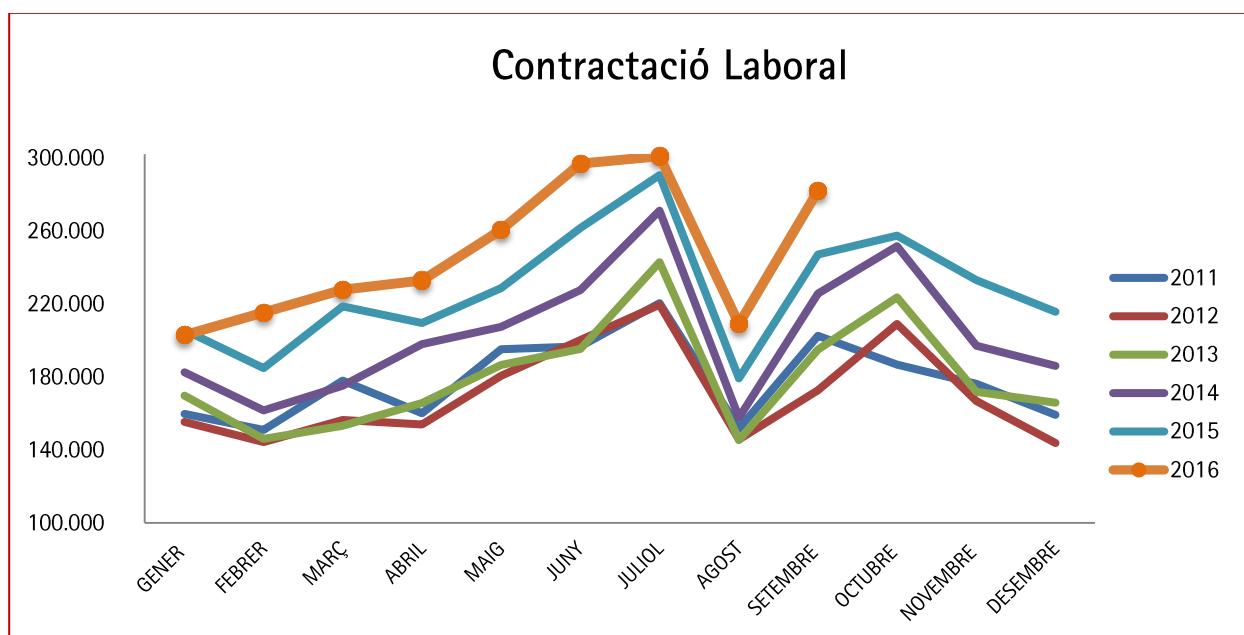
totes les províncies augmenten, i ressalten els increments de Barcelona i Girona (4,03% i 3,74%, respectivament).

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social

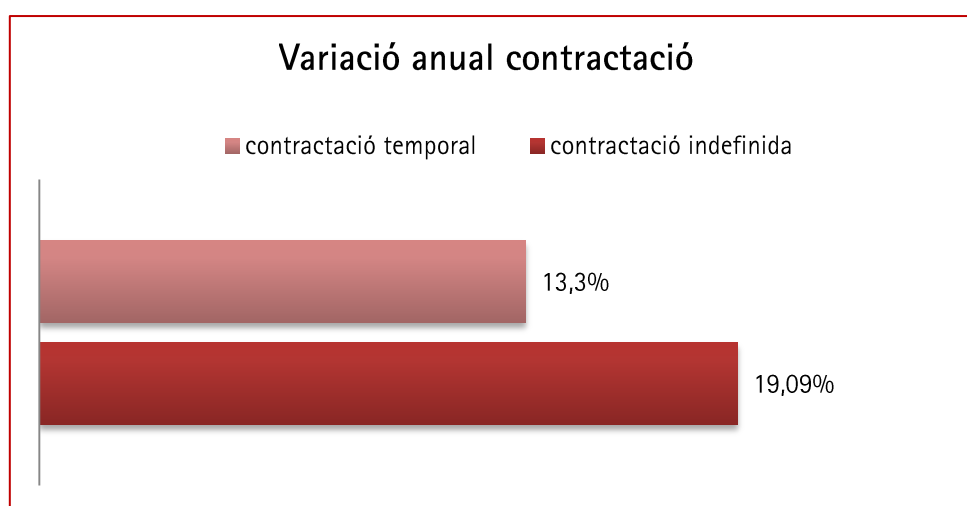
2.2. CONTRACTACIÓ

A Catalunya la contractació en el mes de setembre ha crescut un 34,84% (72.844 contractes més), en concret, s'han signat un 87,09% més d'indefinitos i un 29,06% més de temporals respecte el mes d'agost.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social

En termes interanuals, la contractació a Catalunya ha crescut 14,07% (34.774 contractes més), sent més elevat l'increment de la contractació indefinida (19,09%) que la temporal (13,30%).

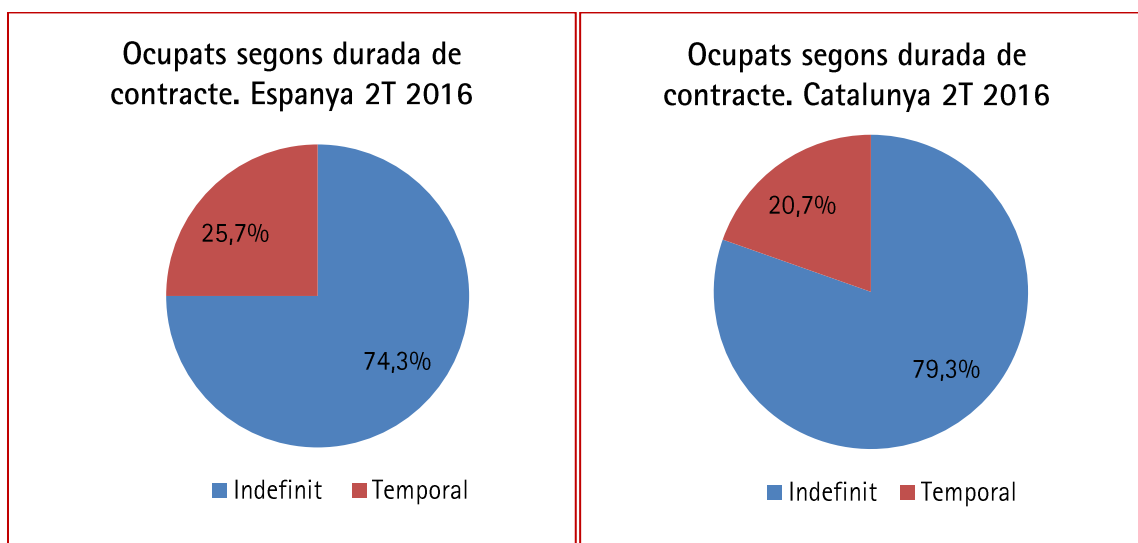

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE

En el conjunt de l'Estat, s'han signat 1.907.000 contractes durant el mes de setembre, el que suposa un increment del 31,36% de contractes formalitzats respecte el mes anterior, els indefinits han

augmentat un 62,67% respecte al mes d'agost i els temporals un 28,91%. Tanmateix, la contractació ha augmentat un 6,20% en termes interanuals (111.258 contractes més), sent més significatiu el increment de la contractació indefinida (11,83%) que la temporal (5,67%).

Per altra banda, si analitzem les dades de l'EPA, del total d'ocupats a Catalunya el 79,3% d'ocupats té contracte de durada indefinida i el 20,7% de caràcter temporal. A Espanya, la taxa de temporalitat és superior amb el 25,7%.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

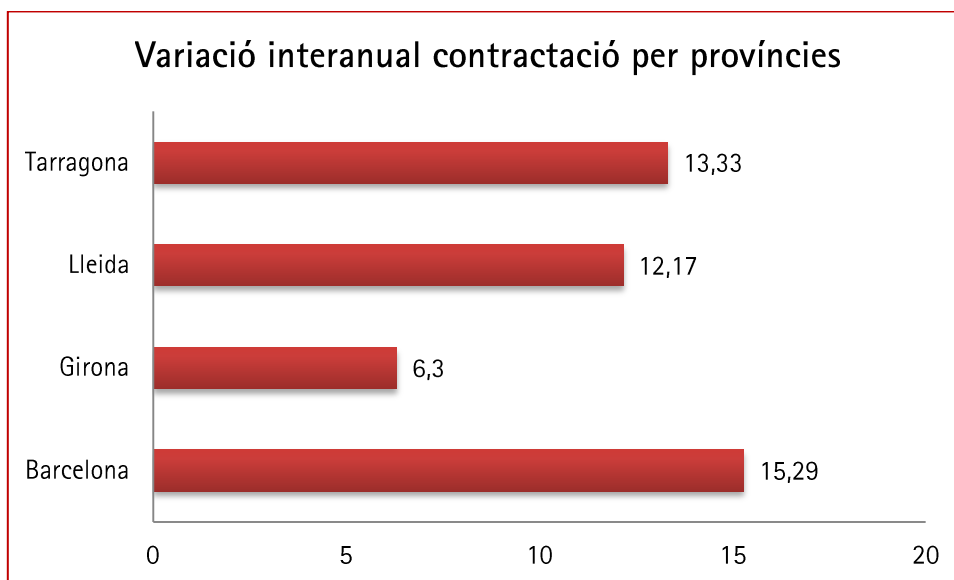
Entre el període 2007-2016 la taxa de temporalitat ha passat del 23,50% al 20,7% a Catalunya i al conjunt d'Espanya se situava en el 31,80% en el primer trimestre de 2007 i en aquest trimestre s'ha situat en el 25,7%.

Segons l'àmbit territorial, a la província de **Barcelona** en el mes de setembre s'han signat un total de 213.588 contractes, 28.325 contractes més respecte l'any anterior (15,29%).

A la província de **Girona**, s'han formalitzat 24.627 contractes laborals, el que suposa un increment del 6,30% (1.460 contractes més).

A **Lleida**, durant el mes de setembre, s'han formalitzat 16.648 contractes en total, per tant, la contractació laboral s'ha incrementat un 12,17% respecte el mateix mes de 2015 (1.806 contractes més).

Per últim, a la província de Tarragona, en el mes de setembre s'han signat 27.063 contractes, 3.183 contractes més que l'any anterior (13,33%).

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social

2.3. NEGOCIACIÓ COL·LECTIVA

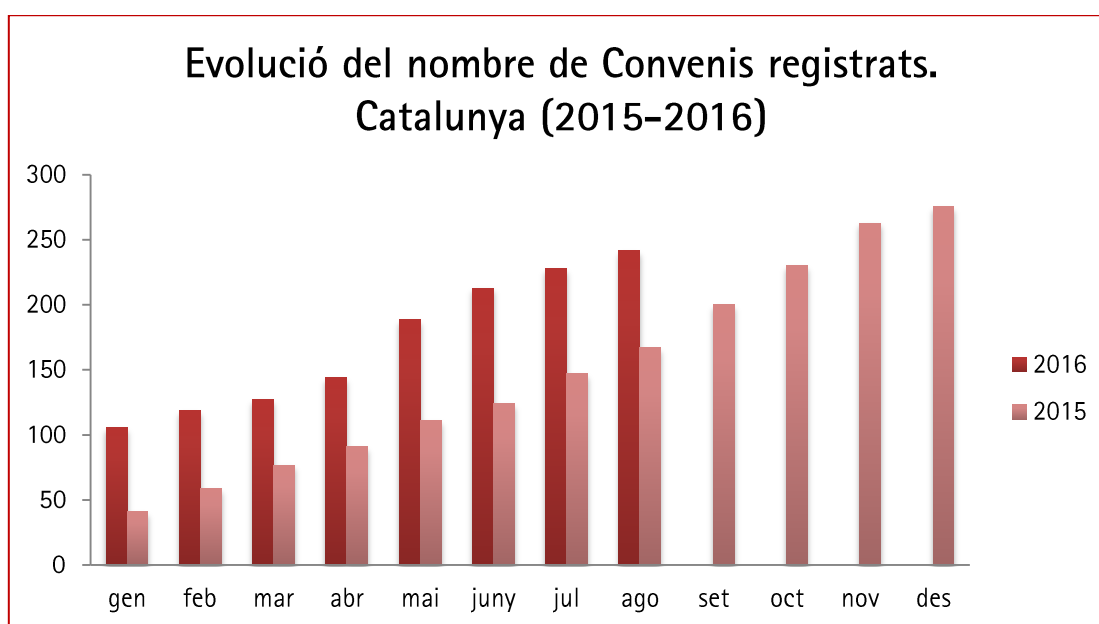
2.3.1. Convenis Col·lectius

Fins a 31 d'agost de 2016 a Catalunya s'han registrat un total de 242 Convenis, afectant a 627.672 treballadors i 64.552 empreses.

D'aquests 242 Convenis, 194 són Convenis d'empresa (80,17%) i afecten a 37.934 treballadors, i 48 són Convenis d'àmbit superior a l'empresa (19,83%), afectant a 589.738 treballadors.

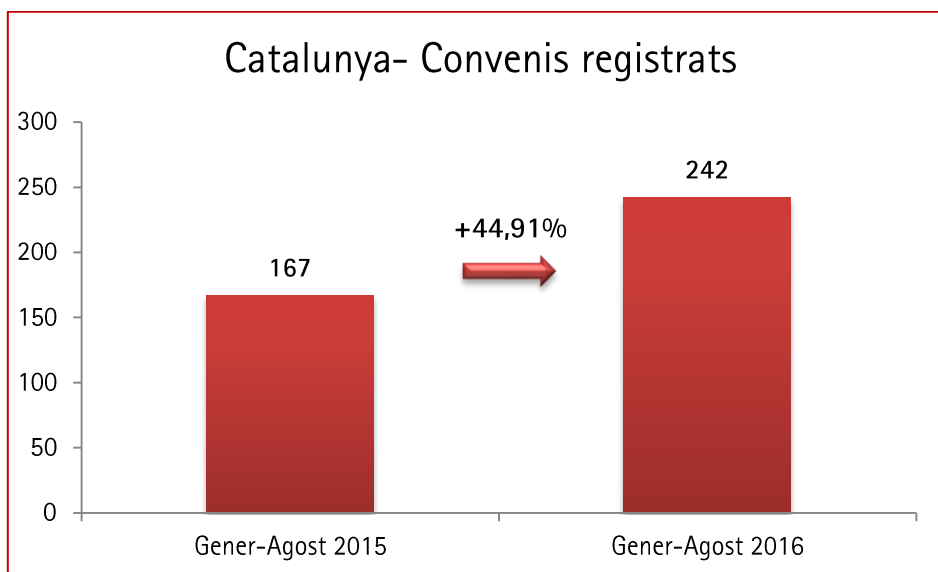
La mitjana de la variació salarial pactada en el global de Convenis ha sigut de 1,18%, sent del 0,80% en els Convenis d'empresa i el 1,21% en els Convenis d'àmbit superior a l'empresa.

En relació a la jornada anual mitjana pactada ha sigut de 1.768,23 hores, sent en els Convenis d'empresa de 1.723,79 hores i de 1.771,09 hores en els Convenis d'àmbit superior a l'empresa.

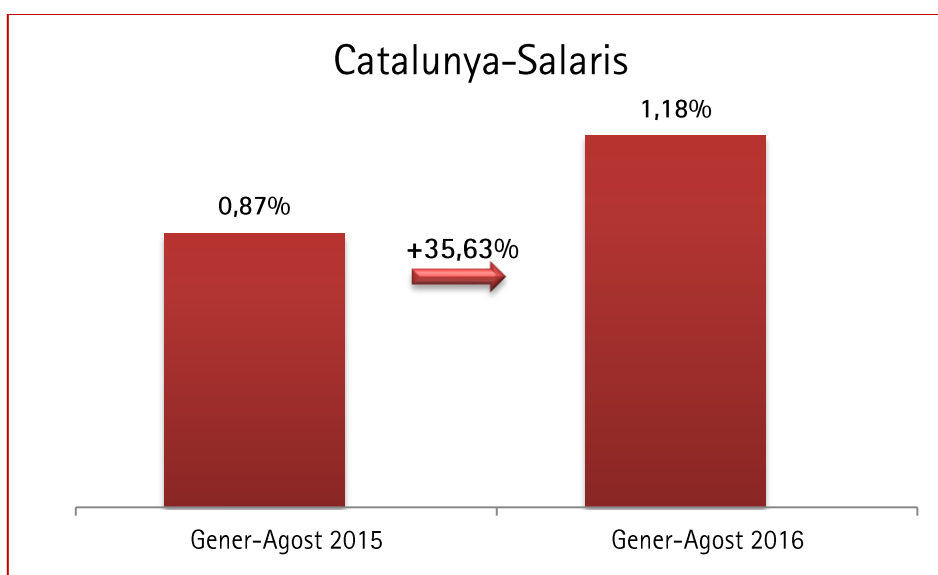

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social

Interanualment, si comparem el mateix mes de l'any 2015, observem que fins al mes d'agost de 2016 s'han registrat 75 Convenis més (44,91%), s'ha pactat un 0,31 punts més a nivell salarial (hem passat del 0,87% pactat en 2015 al 1,18% pactat en 2016, que suposa una variació d'un 35,63%), i en relació a la jornada aquesta s'ha mantingut entorn a les 1.768 hores a l'any de mitjana.

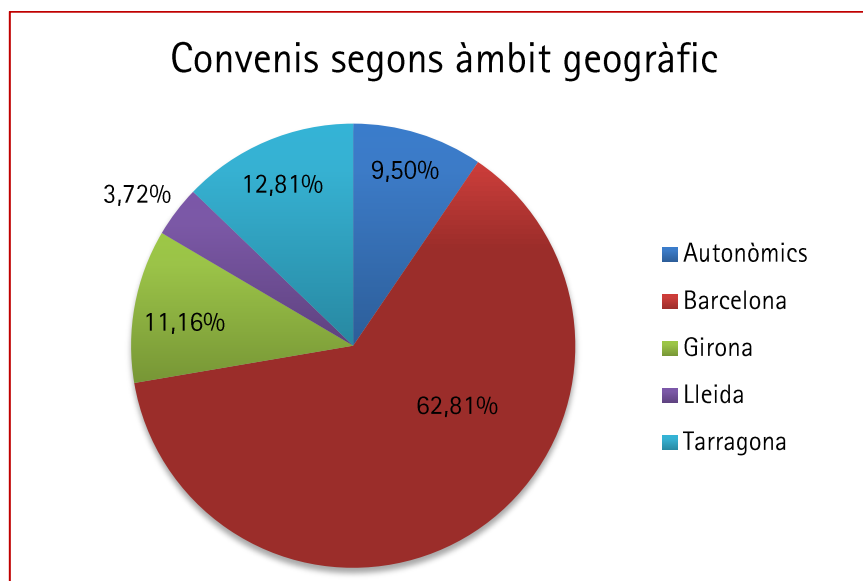

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social

Dels 242 Convenis registrats fins el mes d'agost, 23 són autonòmics (29.074 empreses afectades i 381.615 treballadors), 152 són de la província de Barcelona (11.145 empreses i 114.759 treballadors), 27 de la província de Girona (2.934 empreses i 27.975 treballadors), 9 de Lleida (4.014 empreses i 67.527 treballadors) i 31 de la província de Tarragona (17.385 empreses i 35.796 treballadors).

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social

TOTAL CONVENIS

Distribució Territorial Convenis	Convenis	Empreses	Treballadors	Variació Salarial (%)	Jornada mitjana (h/any)
Autònoms	23	29.074	381.615	1,34	1.774,10
Barcelona	152	11.145	114.759	0,89	1.750,39
Girona	27	2.934	27.975	0,97	1.744,30
Lleida	9	4.014	67.527	1,14	1.785,98
Tarragona	31	17.385	35.796	0,74	1.748,01
TOTAL CATALUNYA	242	64.552	627.672	1,18	1.768,23

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social

CONVENIS D'EMPRESA

Distribució Territorial Convenis	Convenis	Treballadors	Variació Salarial (%)	Jornada mitjana (h/any)
Autònoms	5	4.765	1,28	1.718,46
Barcelona	139	23.774	0,84	1.723,95
Girona	21	1.170	0,96	1.718,77
Lleida	4	239	0,72	1.689,10
Tarragona	25	7.986	0,38	1.728,24
TOTAL CATALUNYA	194	37.934	0,80	1.723,79

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social

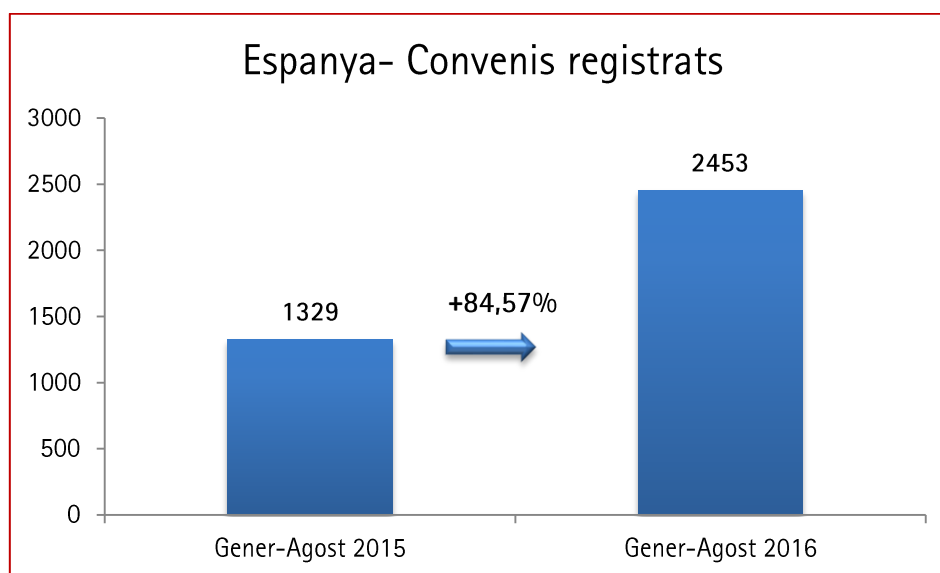
CONVENIS D'ÀMBIT SUPERIOR A L'EMPRESA

Distribució Territorial Convenis	Convenis	Treballadors	Variació Salarial (%)	Jornada mitjana (h/any)
Autonòmics	18	376.850	1,34	1.774,80
Barcelona	13	90.985	0,90	1.757,30
Girona	6	26.805	0,97	1.745,41
Lleida	5	67.288	1,14	1.786,32
Tarragona	6	27.810	0,85	1.753,69
TOTAL CATALUNYA	48	589.738	1,21	1.771,09

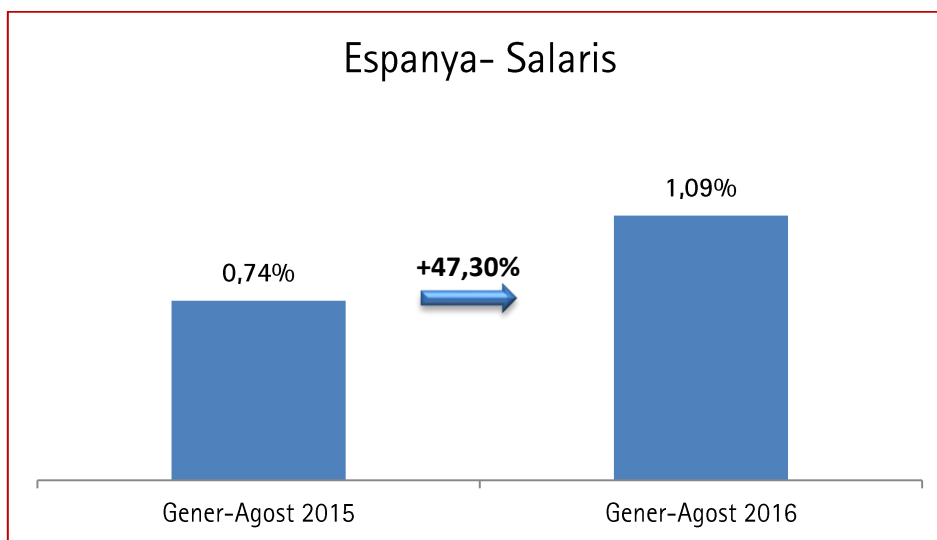
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social

A nivell estatal, en els 8 primers mesos de l'any 2016, s'han registrat un total de 2.453 Convenis, afectant a 6.050.928 treballadors i 717.164 empreses.

Si fem la comparació, a nivell interanual, observem que fins al mes d'agost de 2016 s'han registrat a nivell estatal 1.124 Convenis més (84,57%), s'ha pactat 0,35 punts més a nivell salarial (hem passat del 0,74% pactat en 2015 al 1,09% pactat en 2016, que suposa una variació d'un 47,30%), i en relació a la jornada aquesta s'ha reduït en un 0,23%, de 1.760,18 en el 2015 a 1.756,12 en l'any 2016.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social

2.3.2 Inaplicacions de Convenis Col·lectius⁴

De gener a agost de 2016 s'han dipositat 1.019 inaplicacions de conveni (un -3,87% respecte el mateix període de l'any 2015), les quals han estat presentades per 888 empreses diferents⁵, i han afectat a un total de 23.324 treballadors (-19,41% respecte el mateix període de 2015). Per sector d'activitat, el 77,33% dels treballadors afectats es concentren en el sector serveis.

De les 1.019 inaplicacions presentades en l'any 2016, 19 han sigut del sector agrari (1,86%) –afectant a 18 empreses i 774 treballadors–, 127 del sector de la indústria (12,46%) –afectant a 115 empreses i 4.328 treballadors–, 85 a la construcció (8,34%)– afectant a 76 empreses i 1.912 treballadors– i 788 al sector serveis (77,33%)–679 empreses i 16.310 treballadors–.

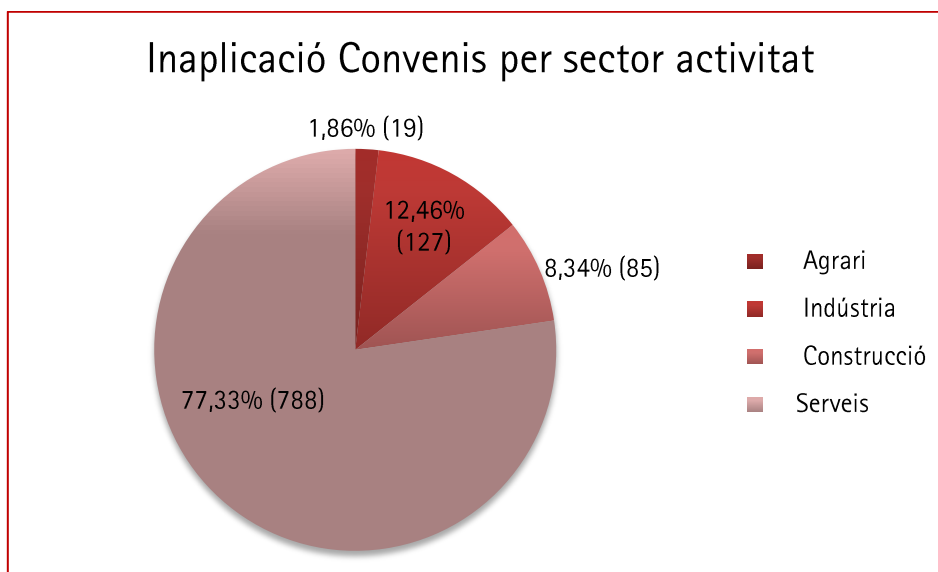
En xifres acumulades des de març de 2012 fins a agost de 2016, s'han dipositat davant les diferents autoritats laborals un total de 7.789 inaplicacions de Conveni, amb una afectació a 321.602 treballadors.

Sector activitat	I.Convenis	% total	Empreses	% total	Treballadors	%total
Agrari	19	1,86	18	2,03	774	3,32
Indústria	127	12,46	115	12,95	4.328	18,56
Construcció	85	8,34	76	8,56	1912	8,20
Serveis	788	77,33	679	76,46	16.310	69,93
TOTAL	1.019	100	888	100	23.324	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social

⁴ En matèria d'inaplicació de convenis no es disposen de dades autonòmiques. En aquest informe es faciliten les dades generals a nivell estatal, les quals fan referència als acords d'inaplicació de convenis entre empreses i treballadors, així com, les que deriven de decisions arbitrals

⁵ Una mateixa empresa pot presentar diverses inaplicacions.

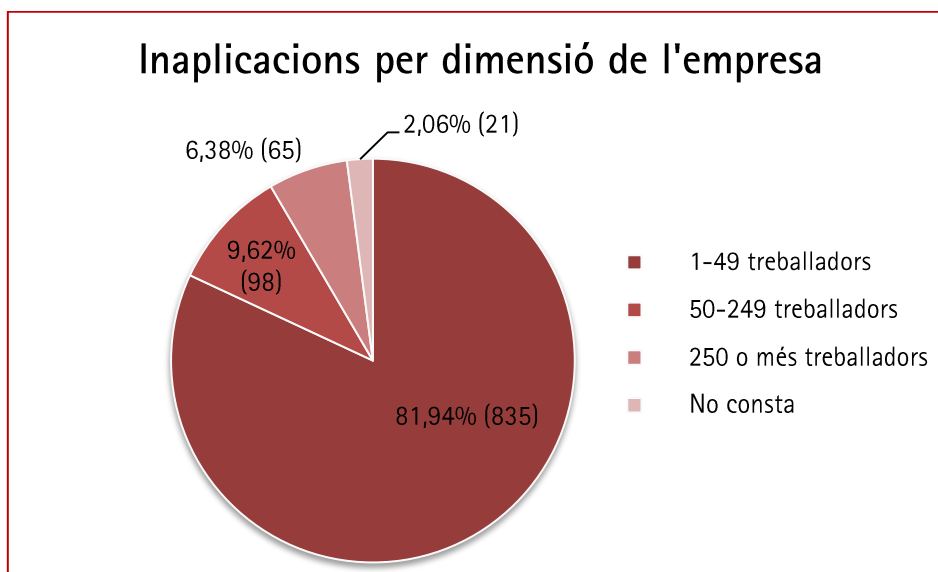

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social

Pel que fa a la dimensió de l'empresa, 6,38% dels treballadors afectats presten el seus serveis en empreses de 250 o més treballadors. No obstant això, la majoria d'empreses que presenten inaplicacions, el 81,94%, les seves plantilles són d'entre 1 i 49 treballadors.

Dimensió empresa	I.Convenis	% total	Empreses	% total	Treballadors	%total
1 a 49 treballadors	835	81,94	771	86,82	7.738	33,18
50 a 249 treballadors	98	9,62	78	8,78	6.040	25,90
250 o més treballadors	65	6,38	19	2,14	9.018	38,66
No consta	21	2,06	20	2,25	528	2,26
TOTAL	1.019	100	888	100	23.324	100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social

Pel que fa a les condicions de treball inaplicades, el 63% d'inaplicacions són de quantia salarial exclusivament, encara que en la resta, s'inaplica conjuntament amb d'altres condicions.

Condicions de treball inaplicades	I. Convenis	% total	Treballadors
Quantia salarial	642	63,0	10.513
Quantia salarial i sistema de remuneració	129	12,7	1.967
Sistema de remuneració	56	5,5	757
Quantia salarial, sistema de remuneració i millores voluntàries de l' acció protectora de la Seguretat Social	42	4,1	700
Quantia salarial i jornada de treball	25	2,5	252
Quantia salarial, sistema de remuneració i jornada de treball	16	1,6	236
Quantia salarial, jornada de treball i horari i distribució del temps de treball	11	1,1	683
Resta de casos	98	9,6	8.216
TOTAL	1.019	100	23.324

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social

El 91,4% de les inaplicacions s'han resolt amb acord entre l'empresa i els representants legals dels treballadors durant el període de consultes.

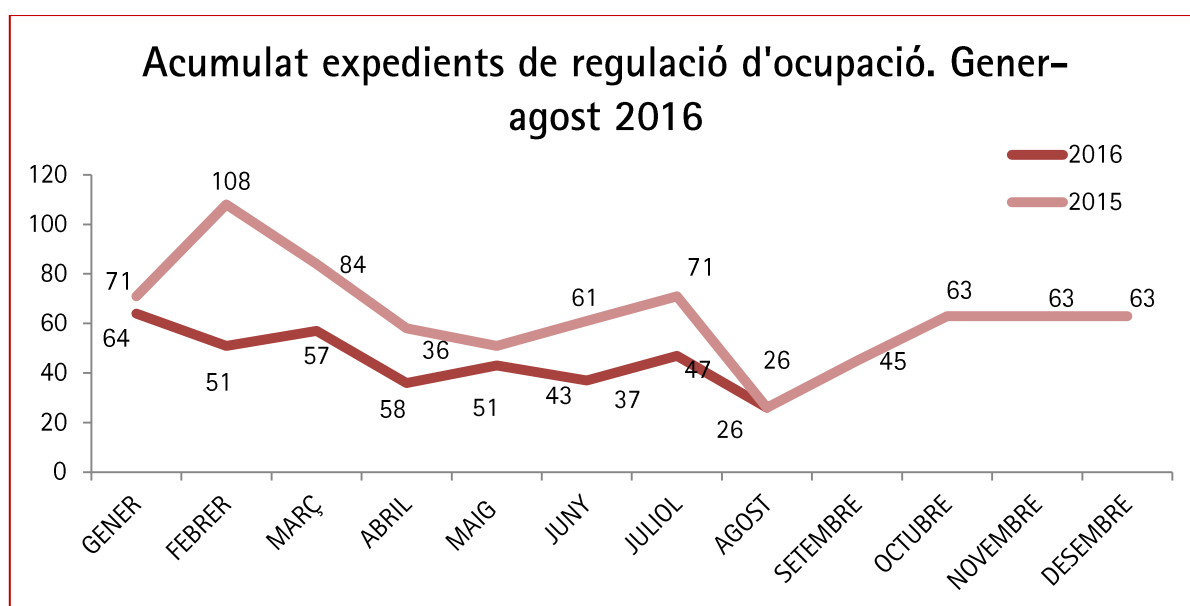
Procediment d'inaplicació	I.Convenis	% total	Treballadors
Acord en període de consultes	931	91,4	20.150
Acord de la comissió paritària del conveni	53	5,2	1.081
Acord de mediació en òrgan bipartit	26	2,6	853
Laude en òrgan bipartit	1	0,1	740
Decisió en un òrgan tripartit	8	0,8	500
TOTAL	1.019	100,0	23.324

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social.

2.4. EXPEDIENTS DE REGULACIÓ D'OCUPACIÓ

Segons les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu, des de gener fins a agost, s'han comunicat o resolt 361 expedients (-31,89% respecte el mateix període de 2015) que han afectat a un total de 6.200 treballadors (6,86% respecte el mateix període de 2015).

Del total d'aquests 361 expedients 101 van ser d'extinció (27,98%) -afectant a 2.472 treballadors-, 168 de suspensió del contracte de treball (46,54%) -afectant a 3.125 treballadors- i 92 de reducció de jornada (25,48%) -afectant a 603 treballadors-.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

Si comparem el període de gener a agost de 2016 amb el mateix període de l'any 2015, el total d'expedients de regulació d'ocupació ha disminuït en un 31,89%, registrant-se un decreixement pels expedients de suspensió -33,33%, els de reducció un -50,54% i un augment en el cas dels d'extinció 9,78%.

En relació als treballadors, en el període indicat els treballadors afectats per expedients de regulació d'ocupació s'ha incrementat en un 6,86%. En aquest sentit, i tenint en compte el tipus d'expedient, els treballadors afectats per expedients d'extinció s'ha incrementat en un 25,29% respecte el mateix període de l'any anterior, els de suspensió han augmentat en un 11,97% i els de reducció han disminuït en un 41,91%.

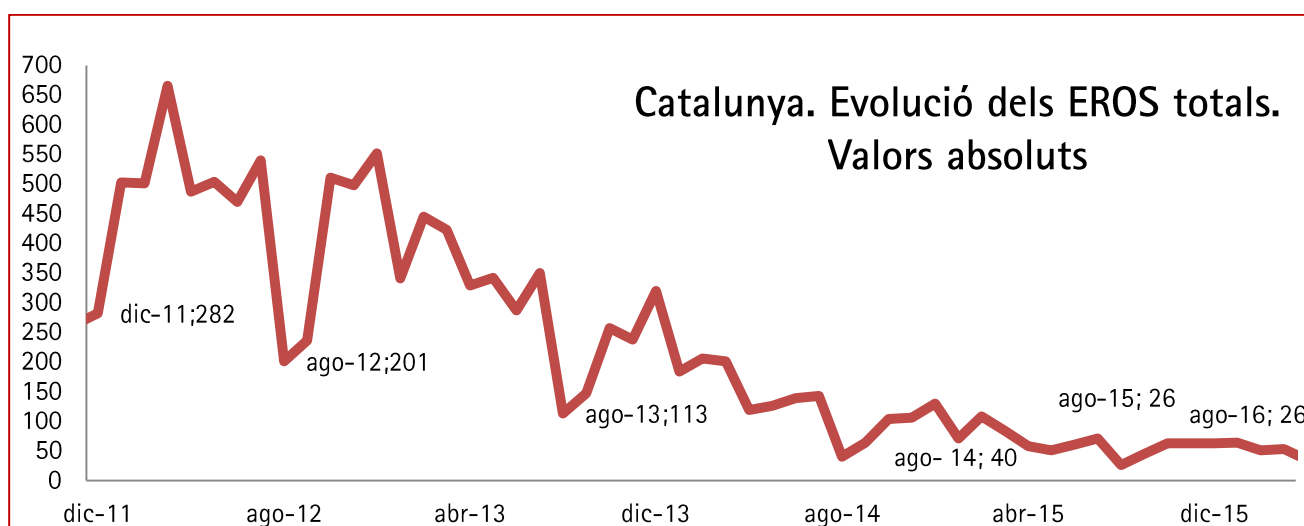
Observem com en 2016 tot i presentar-se menys expedients de suspensió els treballadors afectats pels mateixos s'ha incrementat.

Expedients i treballadors afectats. Gener a agost 2016 - 2015

	Núm. Expedients		% Variació Interanual	Núm. treballadors		% Variació Interanual
	2016	2015		2016	2015	
ERO EXTINCIÓ	101	92	9,78	2472	1973	25,29
ERO SUSPENSIÓ	168	252	-33,33	3125	2791	11,97
ERO REDUCCIÓ	92	186	-50,54	603	1038	-41,91
ERO TOTAL	361	530	-31,89	6200	5802	6,86

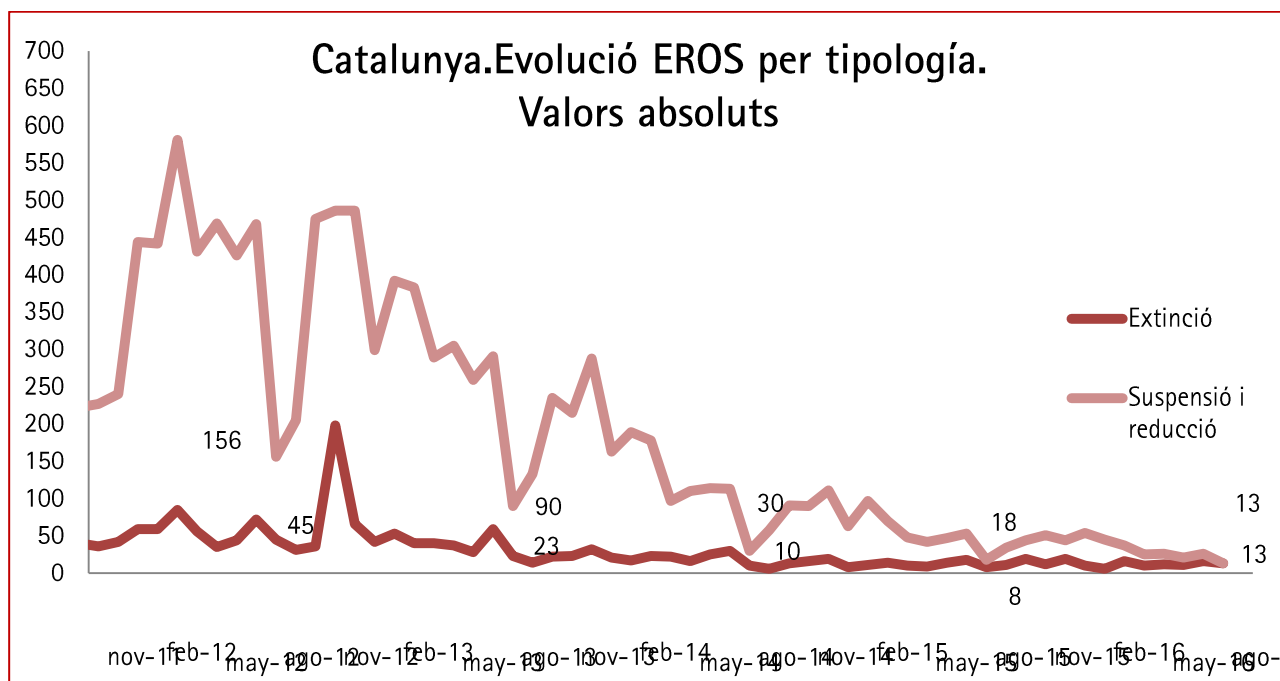
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

En el següent gràfic, es pot observar com des de desembre de 2011, amb caràcter general, ha disminuït el volum d'expedients de regulació d'ocupació, passant de 282 al desembre de 2011 a 26 en aquest mes d'agost de 2016.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

Així mateix, en el gràfic següent es pot observar el pes dels expedients d'extinció en relació amb els de suspensió del contracte de treball i reducció de jornada, com a mecanismes de flexibilitat interna per a les empreses.

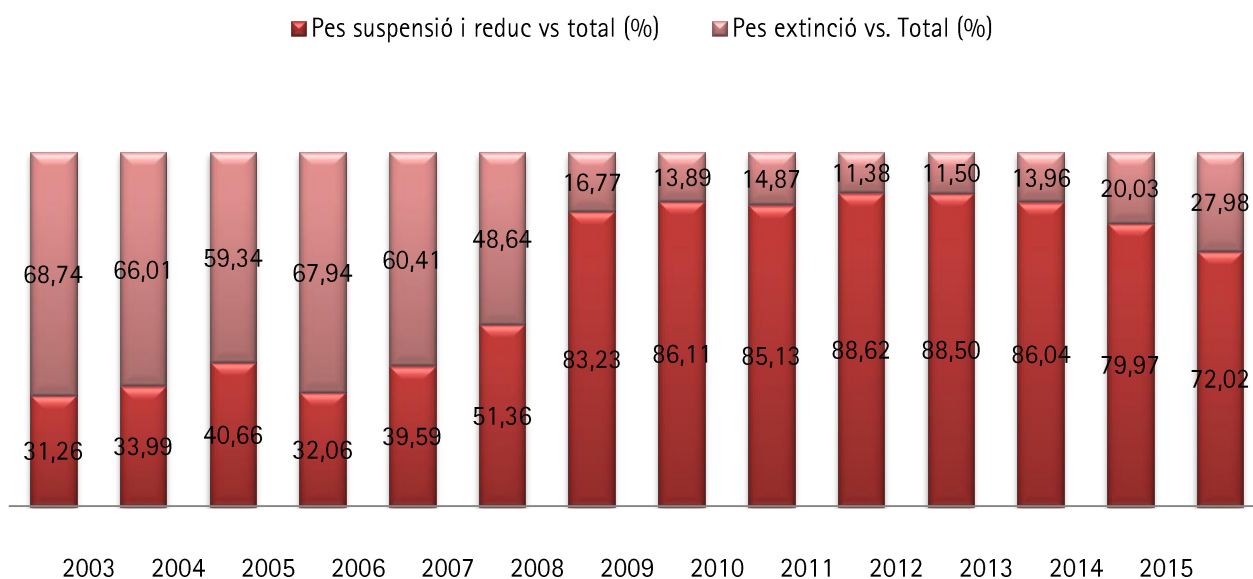

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

Així mateix, tal i com s'observa en el següent gràfic, els expedients que suposen l'adopció de mesures de flexibilitat interna (suspensió de contracte de treball i reducció de la jornada de treballador) han anat guanyant major pes vers els que suposen l'extinció de la relació de treball. Per tant, del total d'expedients que es van presentar⁶ en l'any 2003 els expedients d'extinció suposaven el 68,74%, l'any 2007 comporten el 60,41%, el 20,03% en 2015 i actualment, fins agost de 2016 suposen el 27,98%.

⁶ En relació als expedients presentats abans de l'entrada en vigor de la Reforma Laboral, únicament s'han tingut en compte els autoritzats per l'Administració Laboral.

Evolució EROS per tipologia. 2003-2016

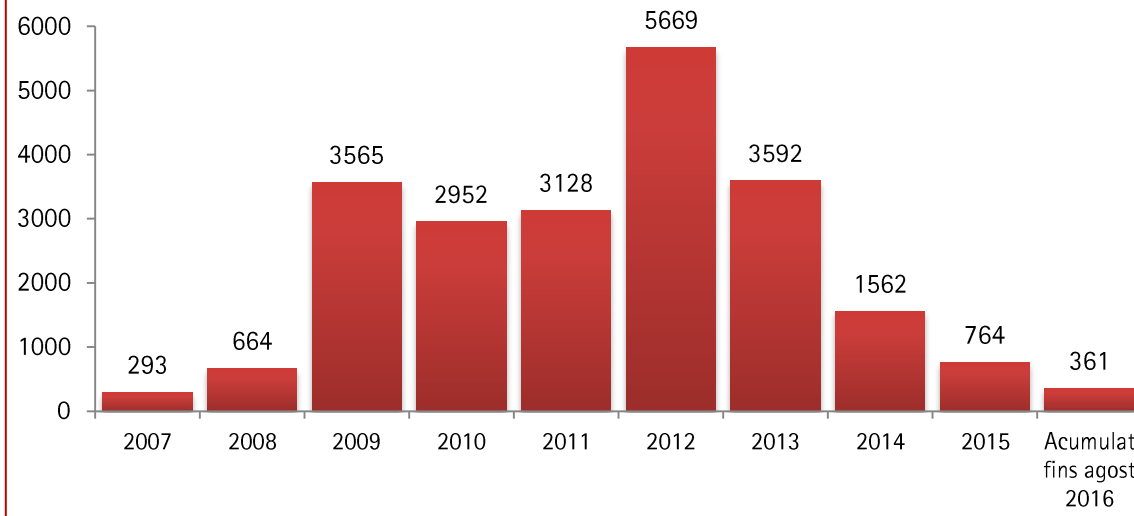

Fins aq

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

En el gràfic següent observem que des de l'any 2008 els expedients de regulació d'ocupació es van anar incrementant exponencialment, fins arribar al seu punt màxim l'any 2012 amb un total de 5.669 expedients, per progressivament anant disminuint a partir de l'any 2013.

Evolució total expedients

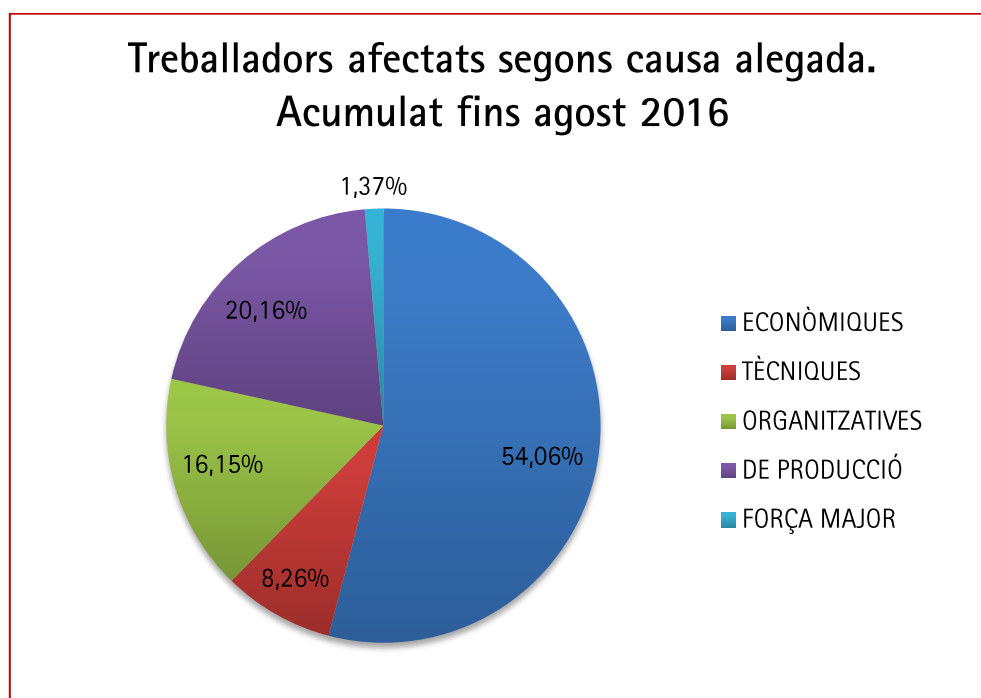
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

Expedients comunicats i resolts autoritzats⁷

⁷ En relació als expedients presentats abans de l'entrada en vigor de la Reforma Laboral, únicament s'han tingut en compte els autoritzats per l'Administració Laboral.

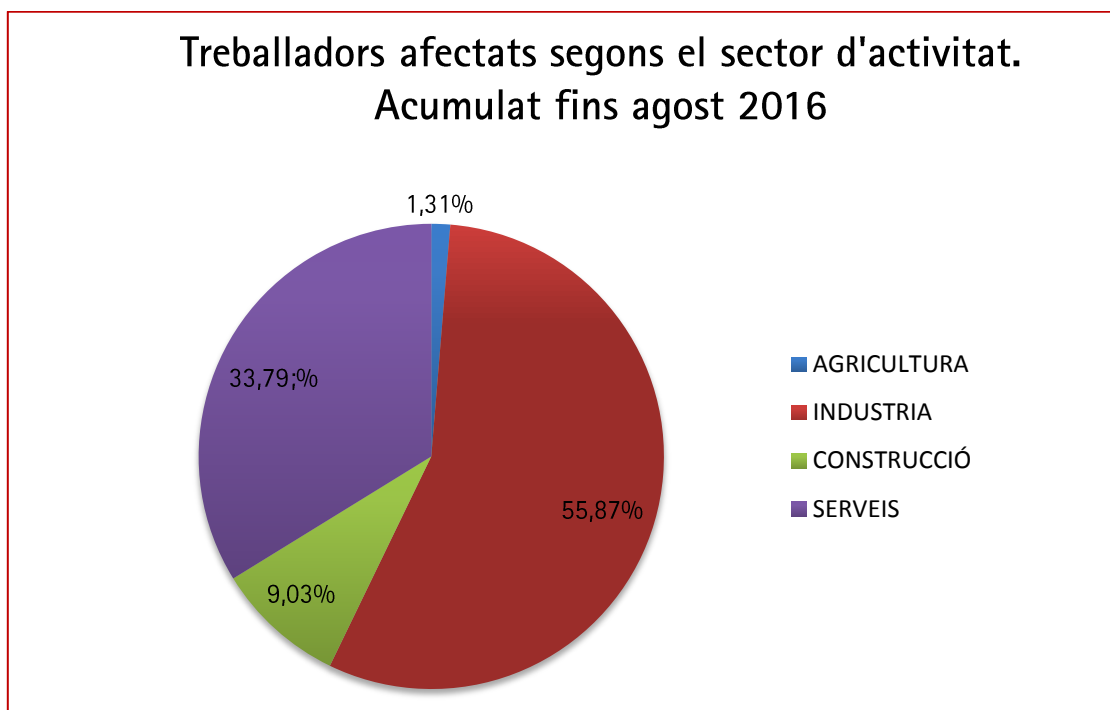
Per sexe, pel que fa a les dades acumulades fins el mes d'agost, els expedients de regulació d'ocupació s'han incrementat en homes (16,46%) i en dones, en canvi, hi hagut un descens (-13,41%).

En atenció a la causa al·legada i treballadors afectats, si observem les dades acumulades fins el mes d'agost, són majoritaris els expedients on s'han al·legat motius de caire econòmic (54,06%) – 3.352 treballadors afectats –, seguits per causes de producció (20,16%)– 1.250 treballadors–, les organitzatives (16,15%) –1.001 treballadors–, per causes tècniques i/o tecnològiques (8,26%)– 512 treballadors–, i per últim les de força major (1,37%)– 85 treballadors afectats–.

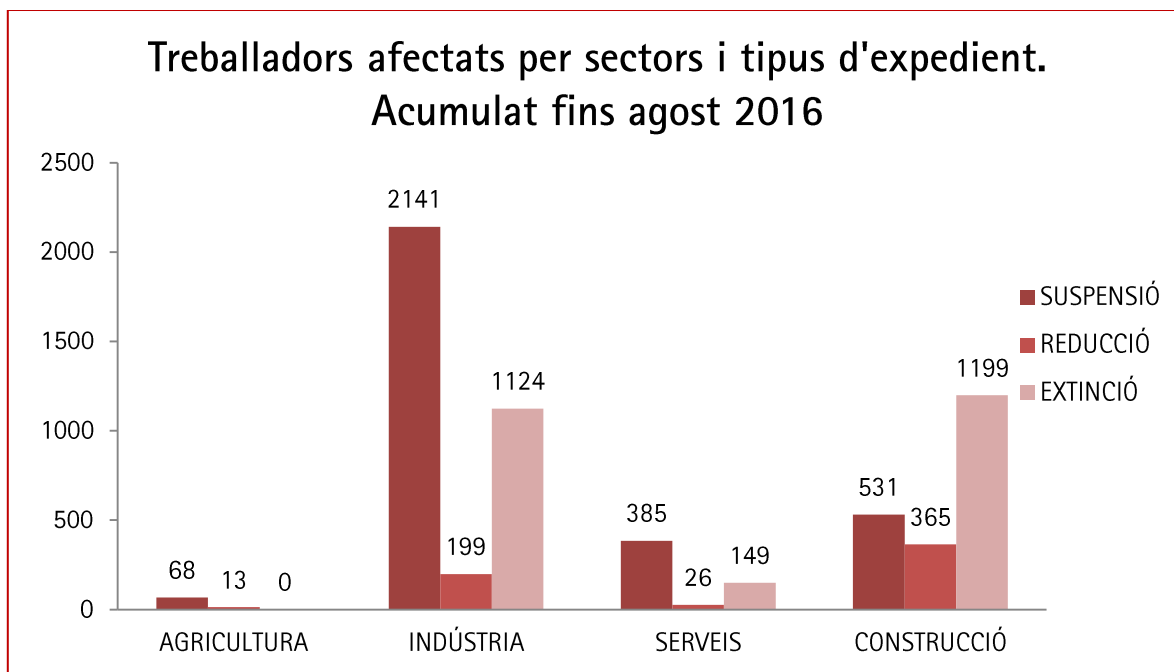
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

Si tenim en compte les dades fins el mes d'agost i els sectors, dels treballadors afectats per expedients de regulació d'ocupació, el sector amb més treballadors afectats és la indústria (55,87% sobre el total) amb 3.464 treballadors, seguit de serveis (33,79%) amb 2.095, la construcció (9,03%) amb 560 treballadors, i per últim el sector de l'agricultura (1,31%) amb 81 treballadors.

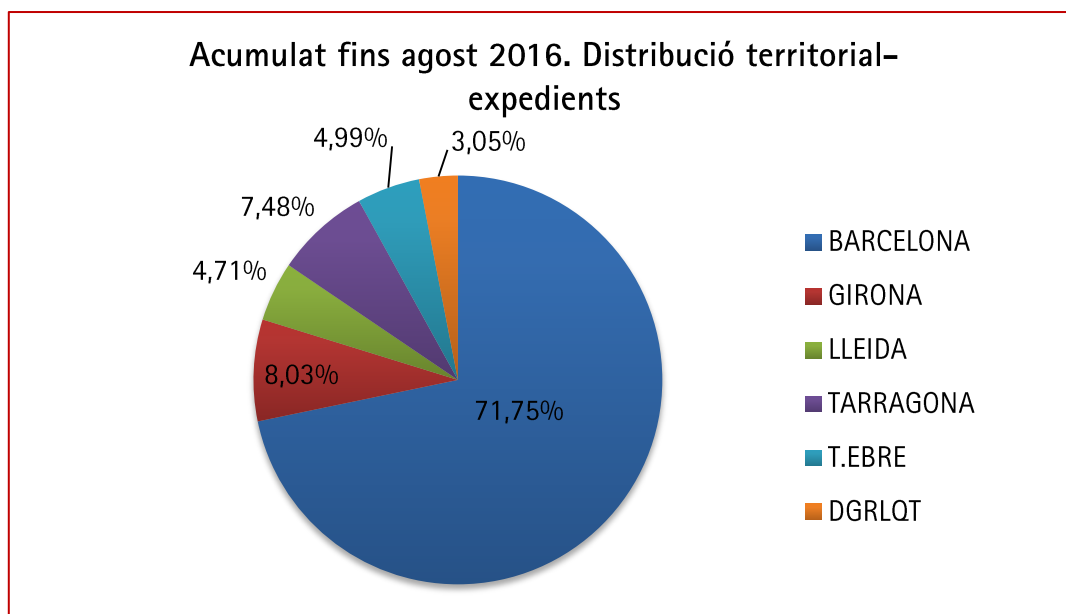
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

En el gràfic següent es pot observar la distribució del nombre de treballadors afectats en atenció al sector i tipus d'expedient:

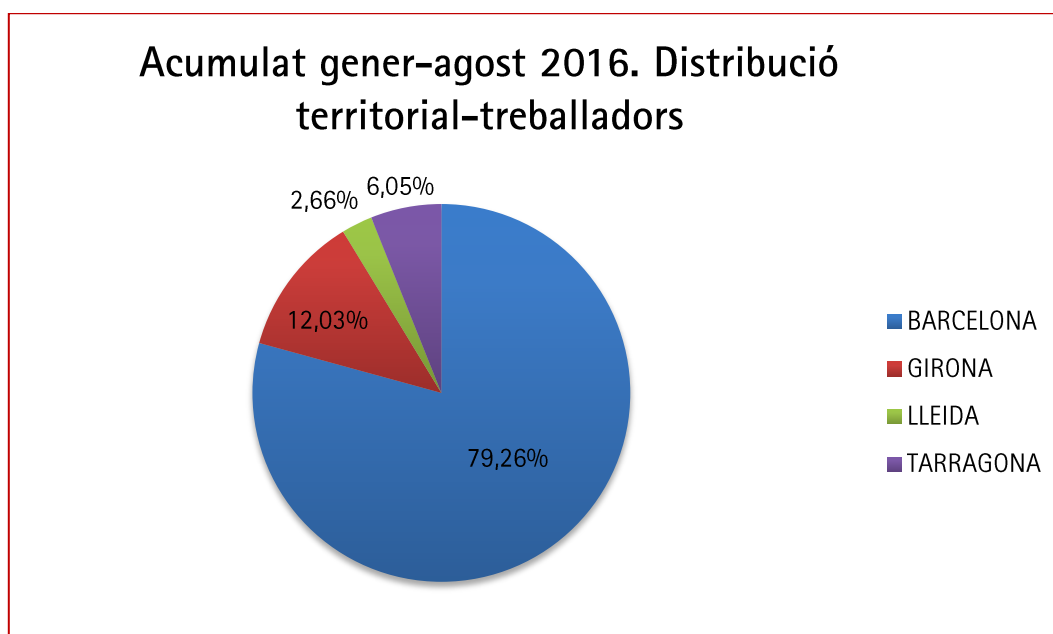

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

Segons l'àmbit territorial, tenint en consideració les dades de gener a agost, dels 361 expedients presentats, 259 es van presentar als serveis territorials de Barcelona (71,75%), 29 als de Girona (8,03%), 17 a Lleida (4,71%), 27 a Tarragona (7,48%), 18 a Terres de l'Ebre (4,99%) i 11 a la Direcció General de Relacions Laborals i Qualitat en el Treball (3,05%).

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

A Barcelona, del total de 259 expedients, 83 van ser d'extinció (22,99% sobre el total d'expedients presentats a Catalunya) -afectant a 2.311 treballadors-, 112 de suspensió del contracte de treball (31,02% sobre el total d'expedients presentats a Catalunya)- afectant a 2.080 treballadors- i 64 de reducció de jornada (17,73% sobre el total d'expedients presentats a Catalunya)- afectant a 523 treballadors-.

A Girona, del total de 29 expedients, 6 van ser d'extinció (1,66% sobre el total d'expedients presentats a Catalunya) –afectant a 99 treballadors–, 18 van ser de suspensió del contracte de treball (4,99% sobre el total d'expedients presentats a Catalunya)– afectant a 618 treballadors– i 5 de reducció de jornada (1,39% sobre el total d'expedients presentats a Catalunya)– afectant a 29 treballadors–.

A Lleida del total de 17 expedients, 2 han sigut d'extinció (0,55% sobre el total d'expedients presentats a Catalunya) –afectant a 29 treballadors–, 9 van ser de suspensió del contracte de treball (2,49% sobre el total d'expedients presentats a Catalunya)– afectant a 128 treballadors– i 6 de reducció de jornada (1,66% sobre el total d'expedients presentats a Catalunya)– afectant a 8 treballadors–.

A Tarragona del total de 27 expedients, 3 van ser d'extinció (0,83% sobre el total d'expedients presentats a Catalunya) , 13 han estat de suspensió del contracte de treball (3,60% sobre el total d'expedients presentats a Catalunya), afectant a 299 treballadors i 11 de reducció de jornada (3,05% sobre el total d'expedients presentats a Catalunya), afectant a 43 treballadors.

A Terres de l'Ebre⁸ del total de 18 expedients presentats, 12 han estat de suspensió del contracte de treball (3,32% sobre el total d'expedients presentats a Catalunya), i els altres 6 de reducció de jornada (1,66% sobre el total d'expedients presentats a Catalunya).

Per últim, dels 11 expedients presentats a la Direcció General de Relacions Laborals i Qualitat⁹ en el Treball, 4 han estat de suspensió del contracte de treball (1,11% sobre el total d'expedients presentats a Catalunya) i 7 d'extinció (1,94% sobre el total d'expedients presentats a Catalunya).

⁸ Els treballadors afectats de Terres de l'Ebre estan sumats a la demarcació de Tarragona. No es disposen de dades diferenciades entre ambdós territoris.

⁹ No es disposen de les dades de treballadors afectats.

En el quadre següent es pot observar els expedients en atenció a la seva distribució territorial, treballadors afectats i tipus d'expedient:

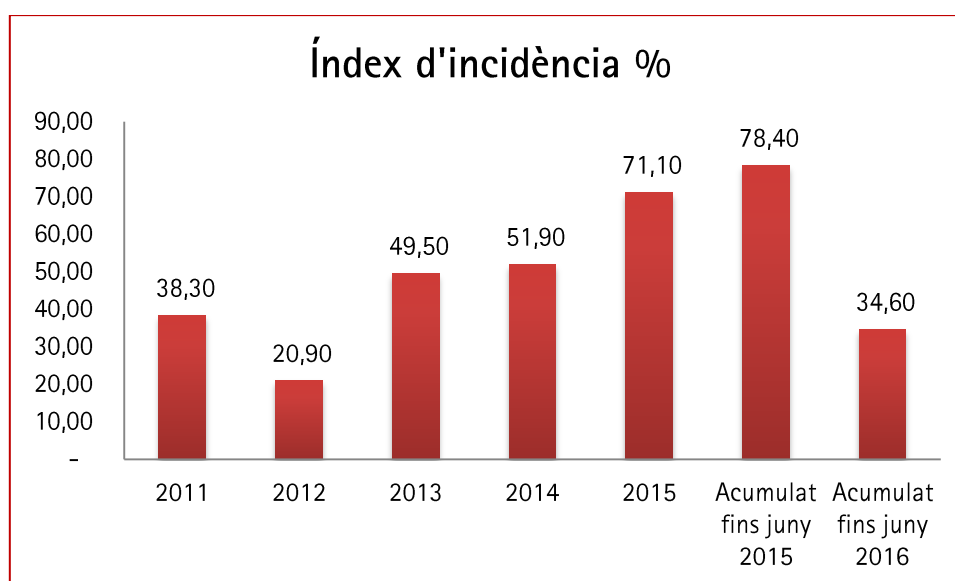
	TOTAL		SUSPENSIÓ		REDUCCIÓ		EXTINCIÓ	
	Expedients	Treballadors	Expedients	Treballadors	Expedients	Treballadors	Expedients	Treballadors
BARCELONA	259	4914	112	2080	64	523	83	2311
GIRONA	29	746	18	618	5	29	6	99
LLEIDA	17	165	9	128	6	8	2	29
TARRAGONA	27	375	13	299	11	43	3	33
TERRES DE L'EBRE	18	-	12	-	6	-	0	-
DGRLQT	11	-	4	-	0	-	7	-
TOTAL	361	6.200	168	3125	92	603	101	2472

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

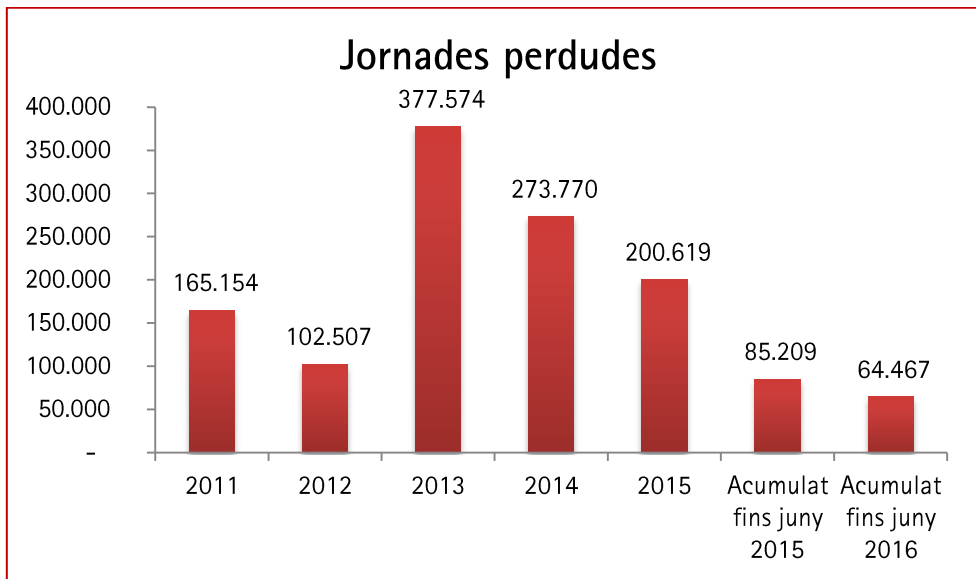
2.5. CONFLICTIVITAT LABORAL

Segons les darreres dades publicades per l'Observatori del Treball i Model Productiu, a Catalunya s'han produït 84 vagues durant el període gener-juny 2016, amb un total de 44.950 treballadors participants i 64.467 jornades laborals perdudes, augmentant el nombre de vagues registrades (17 vagues més que durant el mateix període de 2015), no obstant això, disminueix tant el nombre de jornades perdudes en un -24,34% (20.742 jornades perdudes menys) com el nombre de treballadors participants (-2,51%) i per tant, l'índex d'incidència acumulat fins al mes de juny passa del 78,4% del 2015 al 34,6% al 2016.

42

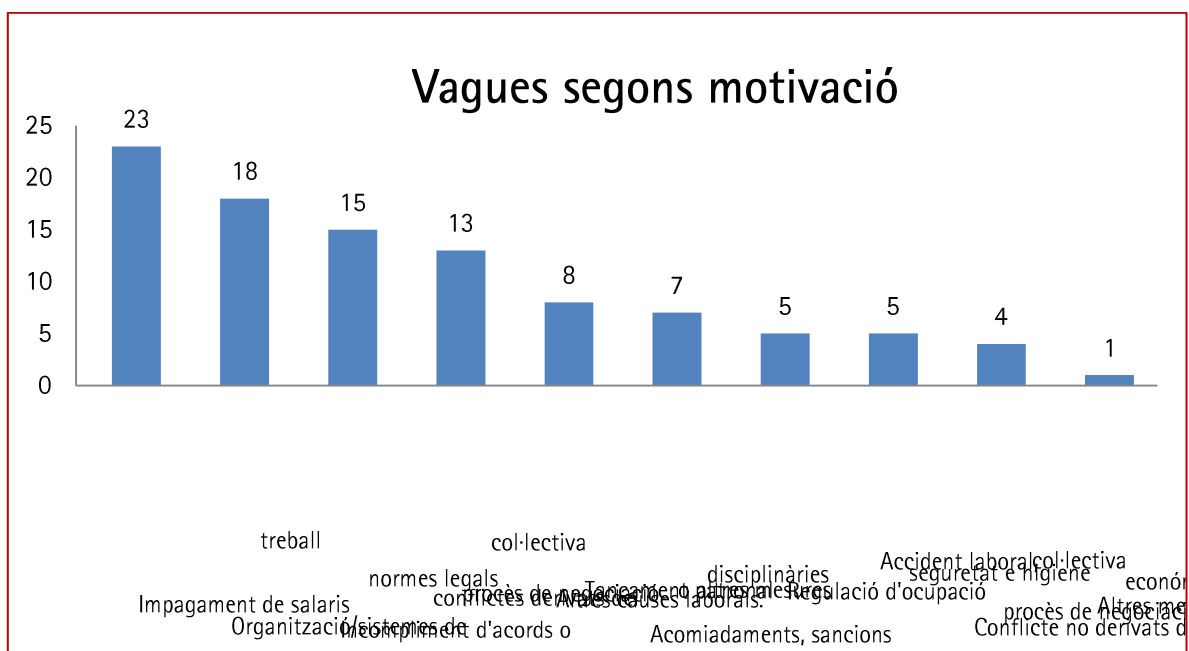
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

Fins al mes de juny de 2016, la major part de les vagues es van produir en el sector serveis (73 vagues; 76,84% de total), seguit per la indústria (19 vagues; 20% del total). En el sector serveis hi van haver més treballadors participants (36.296), en canvi, es van perdre més jornades laborals en la indústria (52.043).

Quant a la motivació de la vaga, els principals motius de les vagues són impagament de salaris (23 vagues), l'organització i els sistemes de treball (18 vagues), l'incompliment d'acords o normes legals (15 vagues) i conflictes derivats del procés de negociació de la negociació col·lectiva (13).

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

Segons l'àmbit territorial, durant els sis primers mesos de l'any, a la província de Barcelona van produir-se 74 vagues, a Girona 11 vagues, a Lleida 6 vagues i a Tarragona 11 vagues.

Respecte el mateix període de 2015, ha incrementat el nombre de vagues en les quatre províncies, concretament, a Barcelona un 16% (10 més), a Girona un 57% (4 més), a Lleida 20% (1 més) i a Tarragona un 83% (5 més).

A nivell estatal, segons l'Estudi de Conflictivitat Laboral del mes d'agost de la CEOE, el nombre de vagues de caràcter laboral produïdes durant els primers vuit mesos de l'any, és de 377 vagues, amb 49.327 treballadors, 19.014 participants directes i un total de 1.314.380 hores no realitzades, és a dir, un -16,96% menys de nombre de vagues, un -68,01% de treballadors, un -41,91% de treballadors implicats i un -41,67% de hores perdudes.

2.6. RESOLUCIÓ EXTRAJUDICIAL DE CONFLICTES

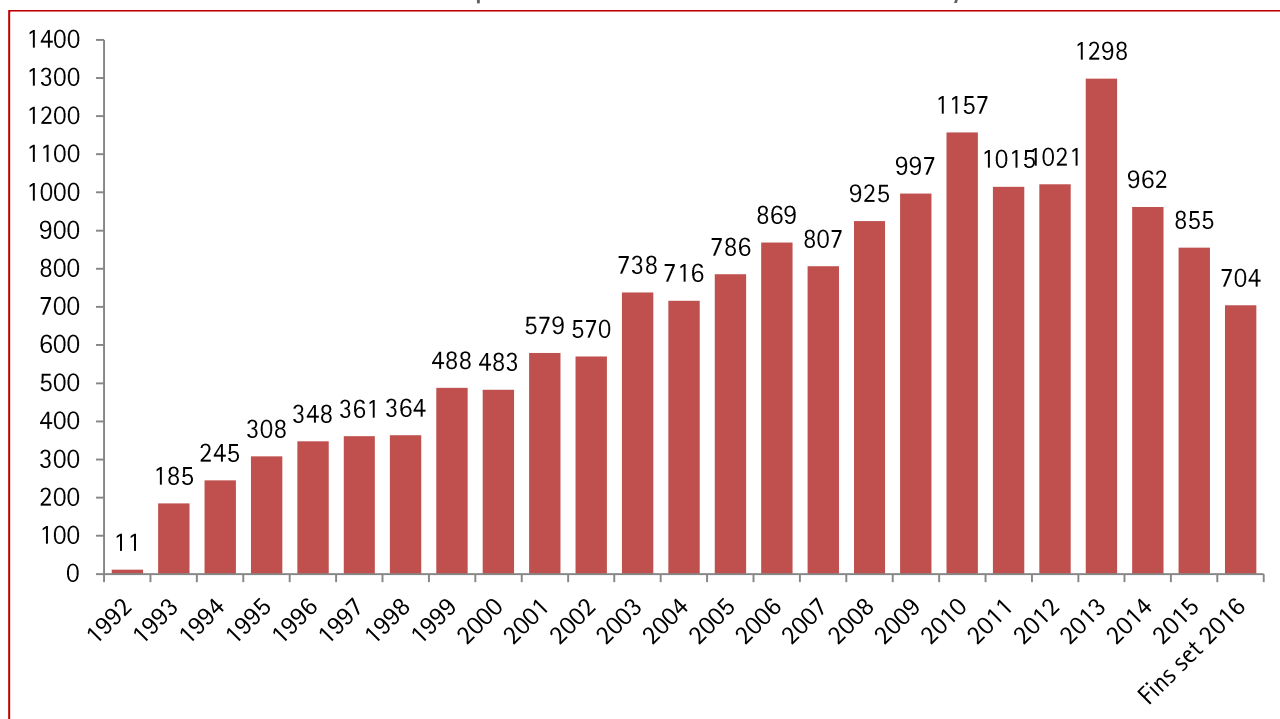
2.6.1. Tribunal Laboral de Catalunya

Segons les dades del Tribunal Laboral de Catalunya, durant els primers nou mesos de 2016 s'han presentat un total de 704 expedients, dels quals 7 ha sigut arbitratge, 571 conciliacions i 126 mediacions.

CATALUNYA Gener – setembre 2016	NÚMERO		EMPRESSES AFECTADES	TREBALLADORS AFECTATS
EXPEDIENTS PRESENTATS	704		2.651	186.769
ARBITRATGES	7	0,99%	7	1.303
CONCILIACIONS/MEDIACIONS	697	99,01%	2. 644	185.466
TRAMITACIONS EFECTIVES	605	86,80%	2.547	175.476
Amb avinença	279	46,12%	1.303	44.108
Avinença Parcial	6	0,99%	7	859
Sense avinença	320	52,89%	1.237	130.509
TRAMITACIONS NO EFECTIVES	92	13,20%	97	9.990
Intentat sense efecte	59	64,13%	61	6.198
Desistits	22	23,91%	22	3.178
Arxiu	11	11,96%	14	614

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Tribunal Laboral de Catalunya

Evolució Expedients Tribunal Laboral de Catalunya

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Tribunal Laboral de Catalunya

Interanualment, el total d'expedients s'ha incrementat en un 10,52%, registrant-se un increment en tots els tipus de procediment, llevat en els arbitratges que no s'ha produït cap variació. En aquest sentit, s'han incrementat les conciliacions en un 9,60% i les mediacions en un 15,60%.

CATALUNYA 01/01 a 31/09	TOTAL	ARBITRATGES	CONCILIACIONS	MEDIACIONS
2016	704	7	571	126
2015	637	7	521	109
DIFERÈNCIA	67	0	50	17
%	10,52%	0%	9,60%	15,60%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Tribunal Laboral de Catalunya

En atenció a la causa al·legada, destacar que el 26,05% ha sigut per qüestions salarials, seguides per conflictes per jornada/calendari/vacances amb un 18,41%, l'incompliment de Conveni Col·lectiu/pacte d'empresa 9,30% i conflictes derivats de la negociació col·lectiva/pacte d'empresa amb un 6,46%.

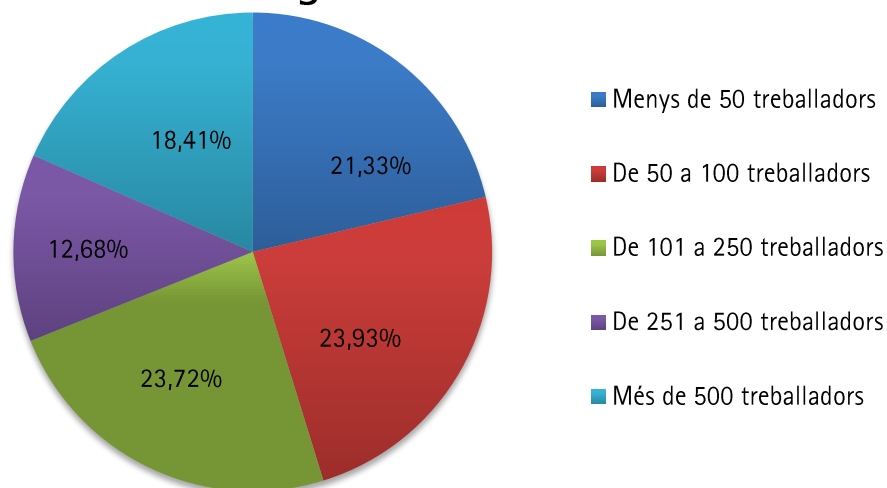
TIPUS PROCEDIMENT. TOTAL GENER-SETEMBRE 2016 ¹⁰		
Salari	266	26,05%
Jornada/calendari/vacances	188	18,41%
Incompliment Conv. Col/pacte empresa	95	9,30%
Negociació col·lectiva-pacte empresa	66	6,46%
Drets sindicals	54	5,29%
Categoria professional	44	4,31%
Vaga	41	4,02%
Acomiadaments objectius	41	4,02%
Modificació substancial de les condicions de treball	34	3,33%
Interpretació /aplicació Conv. Col/pacte de empresa	29	2,84%
Salut laboral	28	2,74%
Contractació	25	2,45%
Organització del treball	25	2,45%
Drets socials	18	1,76%
Incompliments acords/laudes TLC	8	0,78%
Incapacitat Temporal	7	0,69%
Subrogació	6	0,59%
Trasllat centre treball	5	0,49%
Altres causes laborals	41	4,02%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Tribunal Laboral de Catalunya

Pel que fa a la dimensió de l'empresa, el 21,33% es correspon a empreses de menys de 50 treballadors, el 23,93% a empreses de 50 a 100 treballadors, el 23,72% a empreses de 101 a 250 treballadors, el 12,68% empreses de 251 a 500 treballadors i, per últim, el 18,41% empreses de més de 500 treballadors.

¹⁰ La suma de la totalitat dels expedients per raó de la causa és superior al nombre d'expedients total del període referenciat degut a que un mateix expedient pot haver sigut comptabilitzat més d'un cop si el mateix té com a objecte més d'una matèria.

Procediments per dimensió de l'empresa gen-set 2016

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Tribunal Laboral de Catalunya

Per raó del sector productiu, el 63,08% dels expedients s'han donat en el sector terciari, el 36,49% en el secundari i el 0,42% en el primari. Per branques d'activitat podem destacar que el major nombre de procediments han sigut en l'àmbit del metall (17,82% amb 126 expedients), seguit de químiques (16,69% amb 118 expedients), transport (14,14% amb 100 expedients) i oficines i despatxos (8,20% amb 58 expedients).

47

A nivell de vagues, de gener a setembre, s'han desconvocat un total de 16 vagues (4 de caràcter indefinit), amb un total de 36.120 hores desconvocades¹¹ i amb un valor d'hores mensual desconvocades de 535.659,60 euros¹².

Segons l'àmbit territorial, durant el període gener-setembre, a Barcelona s'han presentat un total de 602 expedients, dels quals 5 han sigut arbitratges, 491 conciliacions i 106 mediacions.

Interanualment, el total d'expedients s'ha incrementat en un 12,73% (68 expedients), registrant-se un increment en les conciliacions i mediacions, i una disminució en els arbitratges. En aquest sentit, els arbitratges s'han reduït en un -28,57%, les conciliacions s'han incrementat en un 11,34%, i les mediacions han augmentat en un 23,26%.

De gener a setembre de 2016, a Girona s'han presentat un total de 38 expedients, dels quals 2 han sigut arbitratges, 33 conciliacions i 3 mediacions.

¹¹ No inclou les corresponents a vagues indefinides desconvocades.

¹² Hores desconvocades per 15,65 €/hora. "Coste salarial medio total por hora efectiva, por Comunidad Autónoma. Anuario 2011. Font: "Ministerio de Trabajo e Inmigración" segons dades del Tribunal Laboral de Catalunya.

Interanualment, el total d'expedients han disminuït respecte el mateix període del 2015, en 10 expedients (20,83%). En el que portem d'any s'han presentat 2 arbitratges (l'any passat no s'havien presentat cap). Les conciliacions i les mediacions s'han reduït en un 25%, respectivament.

A Lleida, entre el mes gener i el mes de setembre, s'han presentat un total de 18 expedients, dels quals 16 han sigut conciliacions i 2 mediacions.

Interanualment, el total d'expedients ha crescut un 125%, atès que s'han presentat 10 procediments més, augmentant el nombre de conciliacions en un 128,57% (9 conciliació més) i un 100% les mediacions (1 mediació més).

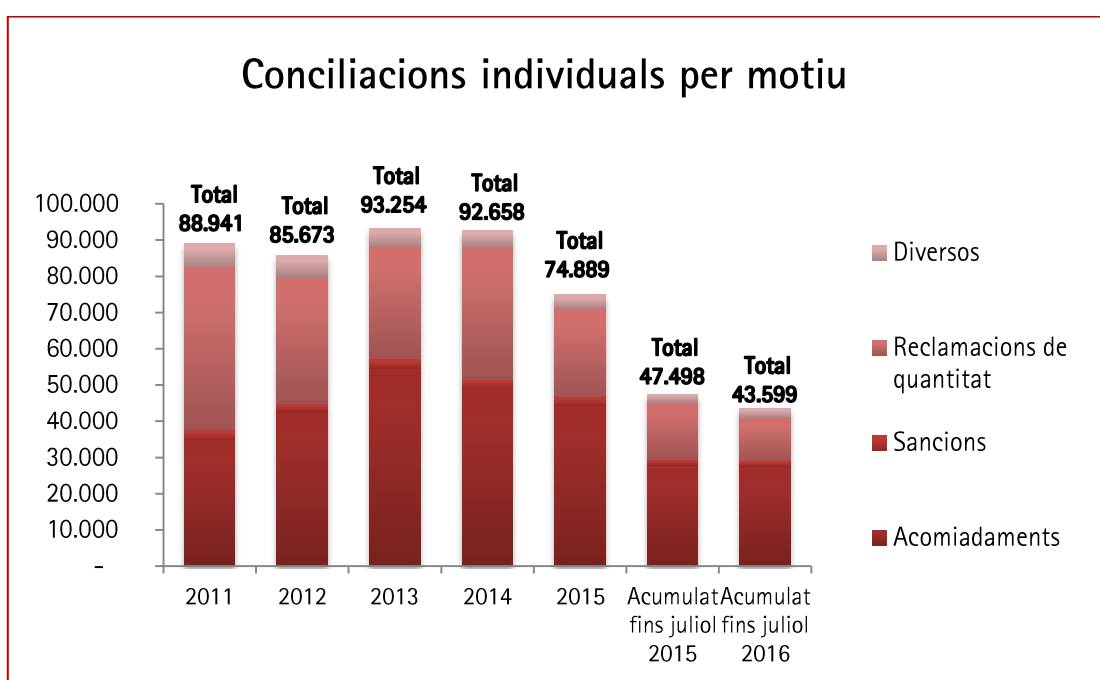
Durant els nou primers mesos de l'any, a Tarragona s'han presentat un total de 46 expedients, dels quals 31 han sigut conciliacions i 15 mediacions.

Interanualment, el total d'expedients s'ha reduït en un 2,13%, registrant-se un increment en les conciliacions del 6,90% (2 més), i una disminució en les mediacions d'un 16,67% (3 menys).

2.6.2. Servei de Mediació, Arbitratge i Conciliació (SMAC)

a) Conciliacions individuals

Durant els set primers mesos de l'any, s'han produït 43.599 conciliacions individuals a Catalunya, un - 8,2% respecte al mateix període de l'any 2015, que hi van haver 47.498 conciliacions individuals.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

Segons la forma d'acabament, del total de 43.599 conciliacions, 17.651 han estat amb avenença, per contra, 14.464 han estat sense avenença. A més, 9.468 conciliacions han acabat intentades sense efecte, 982 s'han considerat no presentades i 1.034 desistides i altres.

A continuació, es mostra un quadre comparatiu entre 2015 i 2016, del nombre total de conciliacions i la forma d'acabament:

	Amb avenença	Sense avenença	Intentades sense efectes	Considerades no presentades	Desistides i altres	Total
Acumulat juliol 2016	17.651	14.464	9.468	982	1.034	43.599
Acumulat juliol 2015	17.249	16.855	10.626	1.424	1.344	47.498
Variació Interanual	2,3%	-14,2%	-10,9%	-31,0%	-23,1%	-8,2%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

Pel que fa a les quantitats acordades durant els dos primers mesos de l'any, es van acordar un total de 399.380.977,33 euros, dels quals la part més gran correspon a conciliacions derivades d'acomiadaments (392.618.169,63 euros). Respecte a l'any anterior, ha disminuït un -2,6% les quanties acordades en conciliacions individuals.

49

Per demarcació territorial, a la província de Barcelona durant el període gener-juliol 2016 van haver-hi 35.643 conciliacions individuals, el que suposa una reducció del -9,1% respecte el mateix període de l'any anterior del nombre de conciliacions.

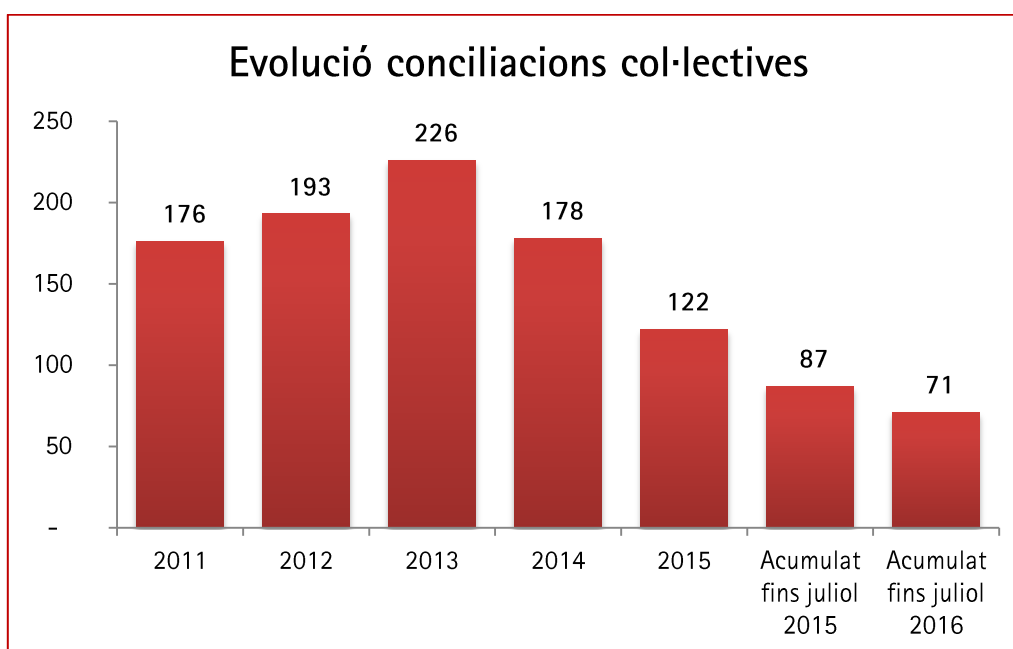
A la província de Girona, van haver-hi 2.898 conciliacions individuals, en comparació a l'any anterior, s'ha produït un augment del 6,1%.

A Lleida, van haver-hi 1.775 conciliacions individuals, reduint-se així el nombre de conciliacions un -11,5%.

Per últim, a la província de Tarragona, van produir-se 3.283 conciliacions individuals, el que suposa un -7,52% menys.

b) Conciliacions col·lectives

L'Estadística de Conciliacions Laborals de l'Observatori d'Empresa i Ocupació, estima que durant els set primers mesos de l'any, van haver-hi 71 conflictes col·lectius en el Servei de Mediació, Arbitratge i Conciliació, fet que suposa una variació del -18,4% respecte a l'any anterior (16 conflictes menys).

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

Els 71 conflictes col·lectius, van afectar en total a 74 empreses i a 43.440 treballadors. Amb una variació interanual del -14,9% i del -22,6% respectivament.

Període	Conflictes col·lectius	Empreses afectades	Treballadors afectats
2011	176	196	68.867
2012	193	207	134.831
2013	226	16.038	404.127
2014	178	190	68.379
2015	122	124	114.979
Acumulat juliol 2015	87	87	56.134
Acumulat juliol 2016	71	74	43.440
Variació Interanual	-18,4%	-14,9%	-22,6%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu.

Per demarcació territorial, a la província de Barcelona fins al mes de juliol va haver-hi 57 conciliacions col·lectives, que fan afectar a 42.367 treballadors, a la província de Girona 3 que van afectar a 341 treballadors i a la província de Tarragona 11 conflictes col·lectius que van afectar a 732 treballadors.

1.7. ESTUDI SOBRE NEGOCIACIÓ COL·LECTIVA. JORNADA LABORAL

1. Introducció

Foment del Treball Nacional ha elaborat un estudi de la negociació col·lectiva, en el que s'analitza la regulació de diferents matèries en la negociació col·lectiva. Concretament s'han analitzat els Convenis Col·lectius que són d'aplicació a Catalunya, és a dir, un total de 219 Convenis Col·lectius. D'aquests, 100 són d'àmbit estatal, 42 d'àmbit autonòmic (Catalunya) i 77 d'àmbit provincial (Barcelona, Girona, Lleida o Tarragona).

En aquest Informe es mostren els resultats de l'apartat relatiu a la Jornada Laboral, en el que s'observen dades de la regulació del temps de treball, la seva distribució i els seus límits, i altres aspectes com, el treball nocturn, descansos, hores extraordinàries, vacances i permisos. Tanmateix, s'assenyalaran els aspectes més rellevants i innovadors que en aquesta matèria mostren els convenis analitzats.

En el darrer Acord Interprofessional de Catalunya, signat per les organitzacions empresarials i sindicals més representatives a Catalunya, vam ser conscients de la importància de la regulació en la negociació col·lectiva de l'organització flexible del temps de treball, com una alternativa per poder assolir acords de flexibilitat tot considerant la diversitat de les necessitats objectives de les activitats econòmiques i les realitats d'organització del treball divers que existeixen en els diferents sectors econòmics i empresarials.

Per això, és un objectiu compartit que els convenis col·lectius realitzin una regulació negociada de la flexibilitat del temps de treball, adaptada a la seva específica realitat i de conformitat amb les orientacions del propi Acord Interprofessional.

2. Temps de treball.

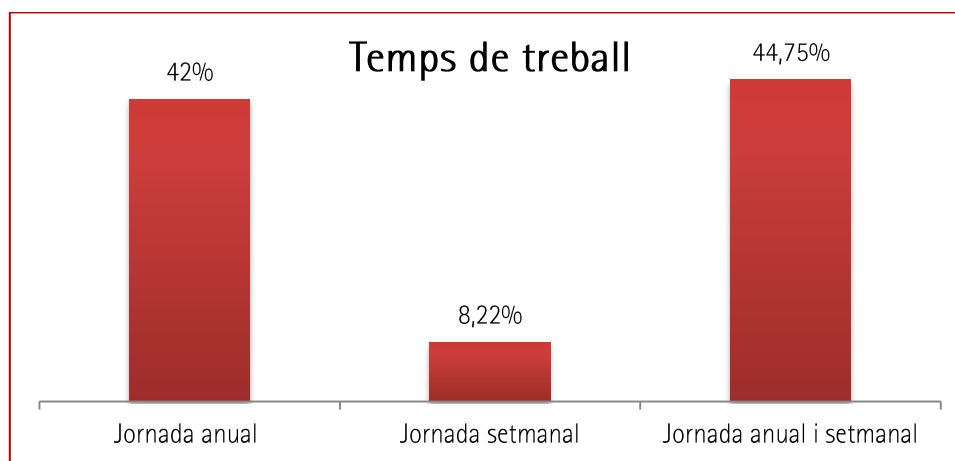
L'art. 34 de l'Estatut dels Treballadors estableix que serà en la negociació col·lectiva o en els contractes de treball on es pactarà la jornada de treball, la qual es podrà delimitar amb caràcter anual, mensual, setmanal o diari.

Del total de Convenis analitzats, 42% pacten exclusivament la jornada en mòdul anual, 8,21% en mòdul setmanal i el 44,75% el doble mòdul setmanal/anual. Dels Convenis que fixen el mòdul anual, el 23,29% són d'àmbit estatal, 6,85% autonòmics i el 11,87 % provincials. En relació als Convenis que estableixen la distribució setmanal, 2,74% són estatals, el 0,91% són autonòmics i el 4,57% provincial. Per últim, els que estableixen el doble mòdul el 18,26% són estatals, el 8,68% autonòmics i el 17,81 % provincials.

TEMPS DE TEBALL	ESTATAL		AUTONÒMIC		PROVINCIAL		TOTAL	
	SI %	NO %	SI %	NO %	SI %	NO %	SI %	NO %
Jornada anual	23,29	76,71	6,85	93,15	11,87	88,13	42,01	57,99
Jornada setmanal	2,74	97,26	0,91	99,09	4,57	95,43	8,22	91,78
Jornada anual i setmanal	18,26	81,74	8,68	91,32	17,81	82,19	44,75	55,25

Font: Estudi propi sobre Negociació Col·lectiva.

D'aquestes dades podem observar que és predominant en la negociació col·lectiva, la distribució del temps de treball amb caràcter anual, ja sigui pactat de manera exclusiva o, conjuntament, amb la setmanal.

Font: Estudi propi sobre Negociació Col·lectiva.

Els Convenis Col·lectius han d'establir el còmput anual de la jornada i la seva distribució irregular són a l'efecte de contribuir a racionalitzar la gestió del temps de treball, així com, la flexibilitat del temps de treball, millorant l'eficiència en l'activitat productiva i en la prestació de serveis, i incrementant la productivitat del treball.

De la anàlisi realitzada el 97,72% dels Convenis no han incrementat la jornada pactada en els darrers 5 anys.

Font: Estudi propi sobre Negociació Col·lectiva.

3. Distribució jornada

Els Convenis Col·lectius sectorials i d'empresa poden establir les regles generals de la flexibilitat del temps de treball: distribució irregular de la jornada, borses d'hores anuals, determinació del màxim d'hores flexibles, regles de compensació, períodes de reorganització del temps de treball (setmanes, trimestres, semestres, organització del temps més enllà de l'any natural, etc.), jornada mínima i màxima diària, i la seva relació amb les hores extraordinàries.

En relació al tipus de jornada, el 27,85% del total de Convenis analitzats estableixen jornada continuada (el 16,89% són Convenis estatals, el 3,20% són autonòmics i el 7,76% són provincials) . En comparació amb la darrera Enquesta de CEOE sobre Negociació Col·lectiva del 2008, hi ha un descens de 5,15 dècimes ja que en aquesta Enquesta se situaven en el 33% dels Convenis analitzats.

De la anàlisi de les dades podem observar que l'establiment de la jornada continuada no és una pràctica habitual en la negociació col·lectiva.

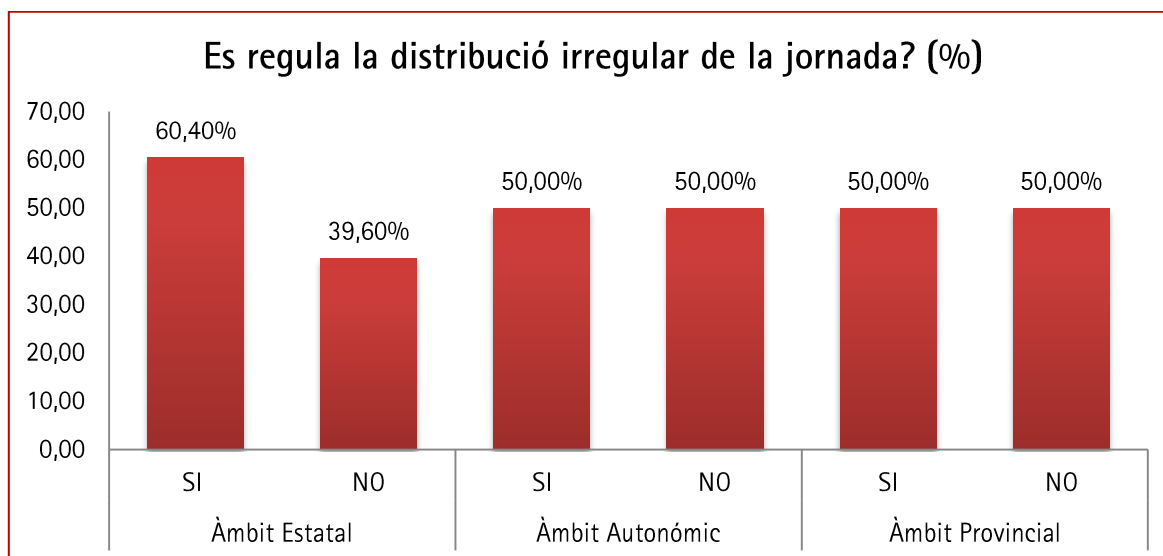
Únicament, el 13,24% dels Convenis analitzats estableixen un horari flexible. Si bé, cal destacar que és en l'àmbit estatal on aquest tipus de mesures tenen una major incidència amb un 19,80% dels Convenis d'aquest àmbit que així ho regulen.

Com es pot observar, l'horari flexible no és una pràctica generalitzada en la negociació col·lectiva, fet que ja es posava de manifest en l'Enquesta de CEOE sobre Negociació Col·lectiva del 2008, on només dos de cada deu dels Convenis analitzats ho contemplaven.

Pel que fa a la possibilitat d'establir un determinat nombre d'hores per atendre situacions de caràcter inesperat (per exemple, complements retributius per disponibilitat horària o guàrdies), únicament el 12,79% del total de Convenis analitzats ho preveuen, si bé, i respecte l'explotació de dades realitzades en l'Enquesta de CEOE sobre Negociació Col·lectiva del 2008, aquest percentatge s'ha incrementat, ja que segons aquest darrer estudi únicament el 7% dels convenis establien aquesta possibilitat.

La distribució irregular de la jornada, és una de les matèries que més canvis va experimentar en la darrera Reforma Laboral. L'article 34.2 de l'Estatut dels Treballadors estableix que mitjançant conveni col·lectiu o, si no n'hi ha, per acord entre l'empresa i els representants dels treballadors, es pot establir la distribució irregular de la jornada al llarg de l'any. Si no hi ha pacte, l'empresa pot distribuir de manera irregular al llarg de l'any el deu per cent de la jornada de treball.

El 54,79% dels Convenis analitzats contemplen la distribució irregular de la jornada de treball, destacant que el 60,40% dels Convenis estatals analitzats, el 50% dels autonòmics i el 50% dels Convenis provincials analitzats contemplen la mateixa.

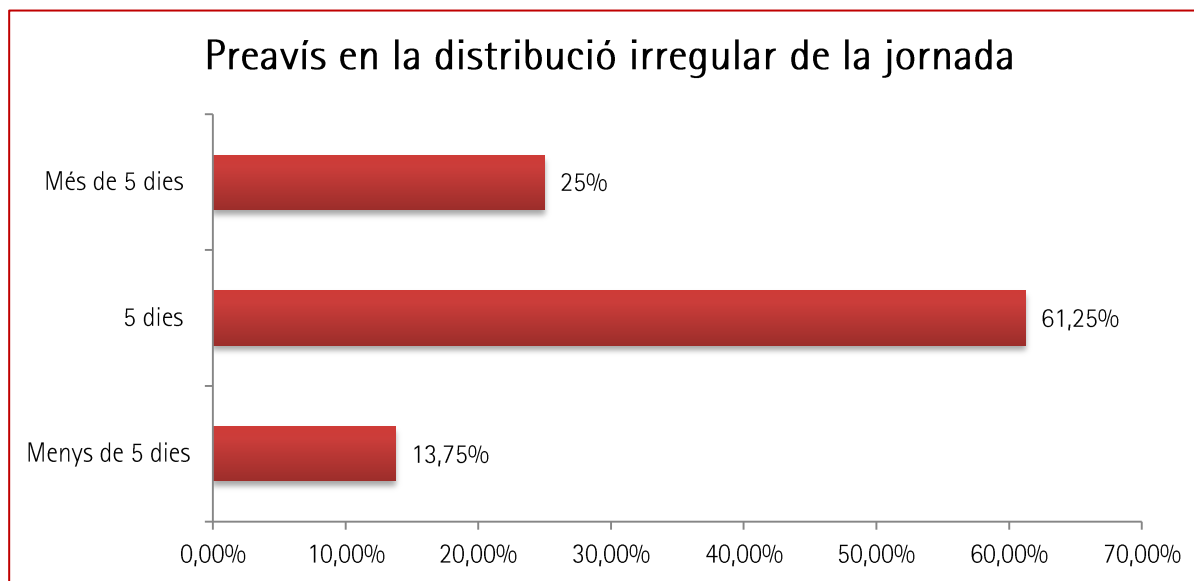
Font: Estudi propi sobre Negociació Col·lectiva.

El 75% dels Convenis que regulen la distribució irregular de la jornada requereix de l'acord en el si de l'empresa o centre de treball per la seva aplicació.

De conformitat a l'art. 34.2 de l'Estatut dels Treballadors anteriorment citat el treballador ha de conèixer amb un preavis mínim de cinc dies el dia i l'hora de la prestació de treball que en resulta d'aplicar la distribució irregular.

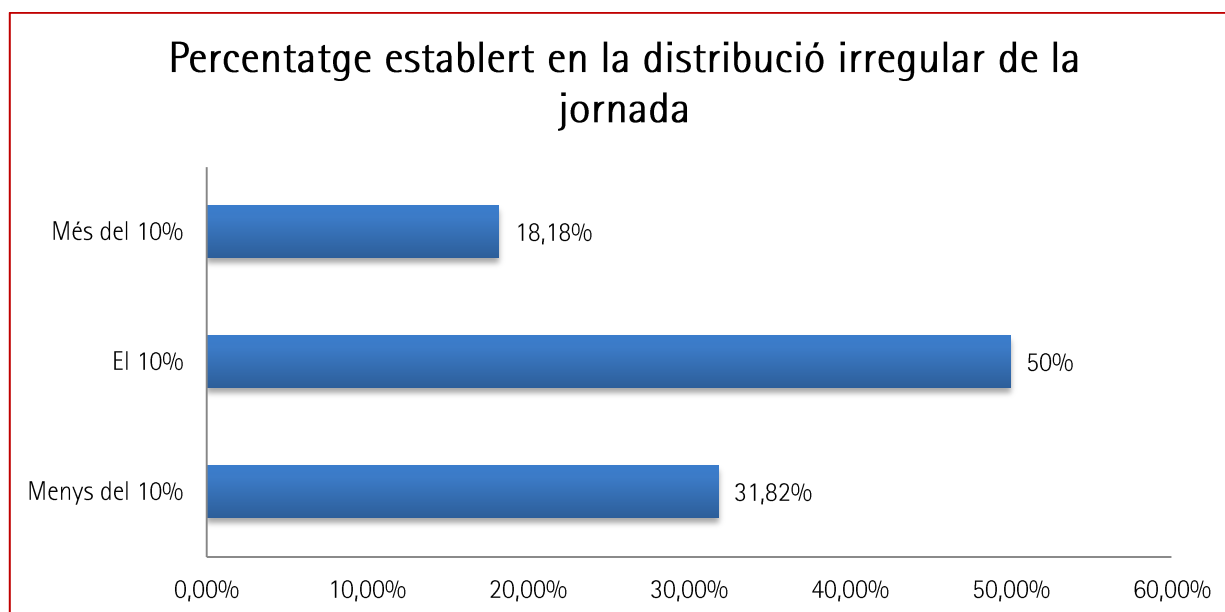
El 66,66% dels Convenis que regulen la distribució irregular de la jornada fixen un termini de preavis. El 13,75% preveuen un termini inferior a 5 dies¹³, el 61,25% el termini previst és de 5 dies i el 25% el termini és superior als 5 dies.

¹³ En l'estudi s'han analitzat Convenis anterior a l'entrada en vigor a la Reforma Laboral, moment a partir del qual s'estableix un període de preavis de 5 dies.

Font: Estudi propi sobre Negociació Col·lectiva.

Per últim, en relació al percentatge establert en la distribució irregular de la jornada, únicament el 18,33% dels Convenis que regulen la distribució irregular de la jornada fixen un percentatge de la jornada que es pot distribuir de manera irregular. En el 31,82% s'estableix un percentatge inferior al 10%, el 50% preveuen un 10% i el 18,18% restant un percentatge superior al 10%.

Font: Estudi propi sobre Negociació Col·lectiva.

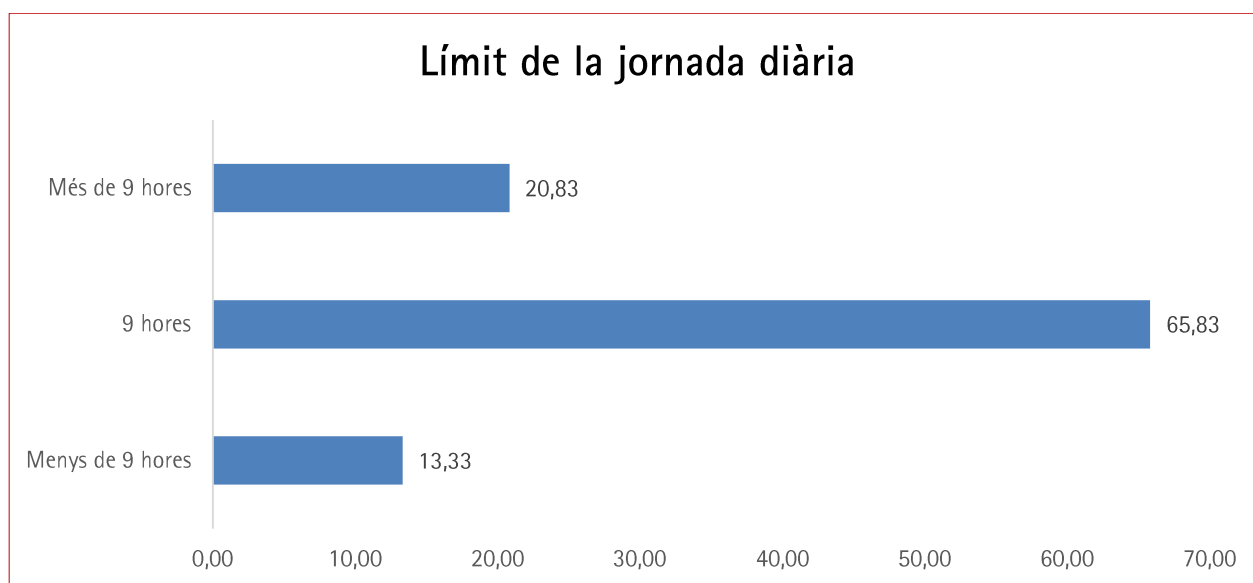
Si bé, existeix una tendència a una major flexibilitat del temps de treball, la negociació col·lectiva ha de centrar els esforços en facilitar que les empreses puguin distribuir irregularment la jornada anual ordinària, en els percentatges que es considerin necessaris, podent afectar a la jornada màxima setmanal o mensual i als horaris diaris, sense perjudici del respecte als límits que preveu l'Estatut dels Treballadors.

4. Límit de la jornada diària

L'art. 34.3 de l'Estatut dels Treballadors estableix que Entre el final d'una jornada i el començament de la següent han de passar, com a mínim, 12 hores.

El nombre d'hores ordinàries de treball efectiu no pot ser superior a 9 hores diàries, llevat que per conveni col·lectiu o, si no n'hi ha, per acord entre l'empresa i els representants dels treballadors s'estableixi una altra distribució del temps de treball diari, i cal respectar en tot cas el descans entre jornades.

L'Estudi posa de manifest que el 54,79% dels Convenis analitzats limiten el nombre d'hores ordinàries de treball efectiu (el 29,68% són Convenis estatals, el 11,87% són autonòmics i el 13,24 són provincials). Pel que fa, al límit d'hores establert, el 65,83% del total dels Convenis que estableixen un límit de la jornada preveuen una jornada de treball efectiu de nou hores, el 20,83% preveu una jornada de més de 9 hores, i la resta, és a dir, el 13,33% restant el límit és inferior a 9 hores.

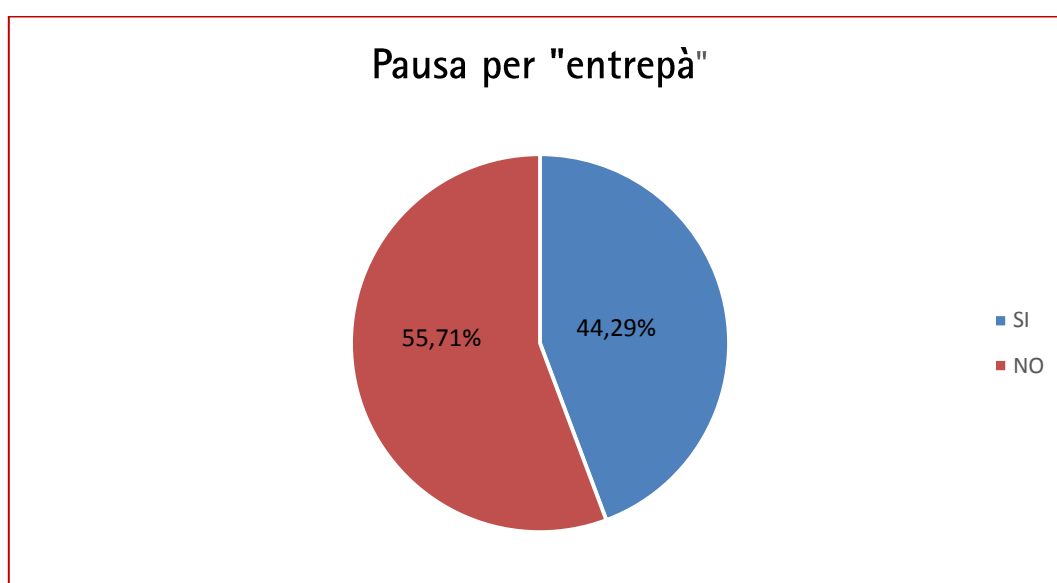
Font: Estudi propi sobre Negociació Col·lectiva.

5. Descans per "entrepà"

És potestat de la negociació col·lectiva o contracte de treball que el període de descans, no inferior a 15 minuts, establert per a la jornada diària continuada que excedeixi de 6 hores, tingui la consideració de temps de treball efectiu.

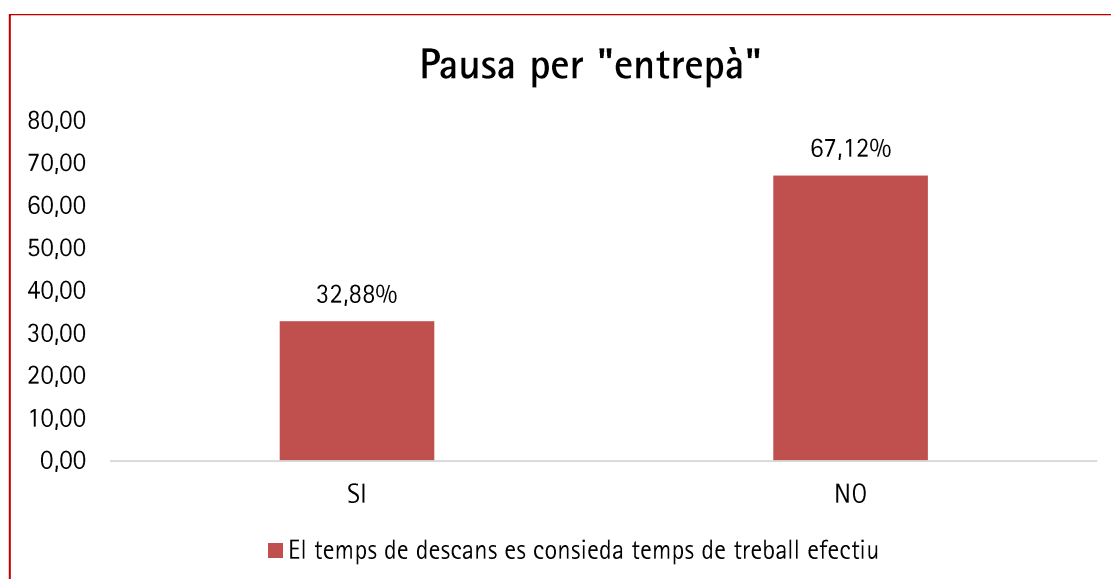
En aquest sentit, el 44,29% dels Convenis analitzats contempla el descans per "entrepà" (el 21% són Convenis estatals, el 8,68% són Convenis autonòmics i el 14,61% són provincials).

Si prenem com a referència l'Enquesta de CEOE sobre Negociació Col·lectiva del 2008, el 43% dels Convenis analitzats preveien aquest descans.

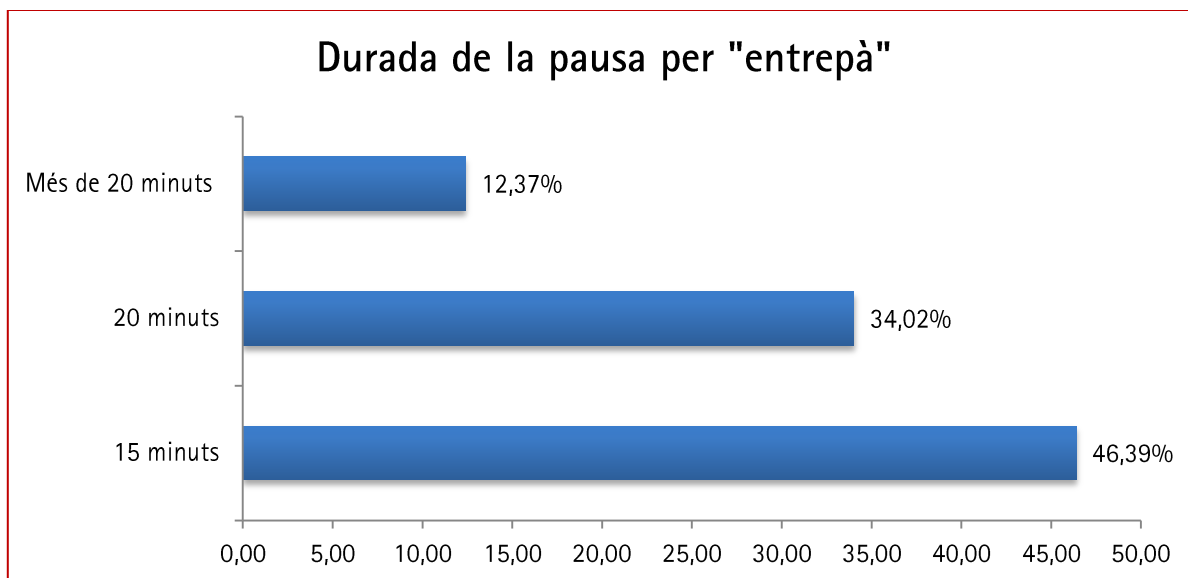
Font: Estudi propi sobre Negociació Col·lectiva.

El 32,88% dels Convenis analitzats el descans es computa com a temps de treball efectiu.

Font: Estudi propi sobre Negociació Col·lectiva.

Del total de Convenis que regulen la pausa per "entrepà", la gran majoria, el 46,39% estableixen un descans de 15 minuts, el 34,02% fixen un descans de 20 minuts, i la resta, és a dir, el 12,37% un descans superior als 20 minuts.

Font: Estudi propi sobre Negociació Col·lectiva.

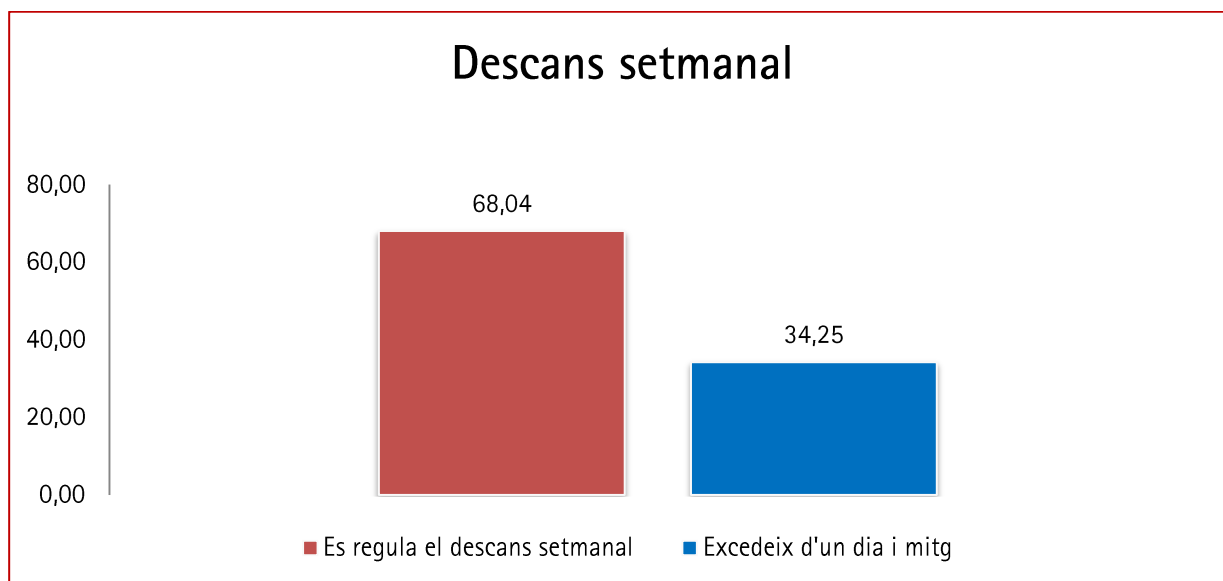
Els Convenis Col·lectius estan facultats per ampliar la duració d'aquest descans. En aquest sentit, els Convenis analitzats preveuen una mitjana de prop de 19 minuts. (L'Enquesta de CEOE sobre Negociació Col·lectiva del 2008 també va obtenir com a resultat aquesta mitjana).

6. Descans setmanal

L'article 37 de l'Estatut dels Treballadors estableix un descans setmanal mínim d'un dia i mig ininterromput que, com a regla general, serà la tarda del dissabte o el matí del dilluns i el diumenge complet.

Ara bé, per negociació col·lectiva es poden establir descansos setmanals diferents, així com, la seva acumulació en períodes de fins a 14 dies.

El 68,04% dels Convenis analitzats regulen el descans setmanal (el 31,51% són Convenis estatals, el 15,07% són autonòmics i el 21,46% són provincials), així mateix, el 34,25% dels Convenis estableixen un descans superior al dia i mig.

Font: Estudi propi sobre Negociació Col·lectiva.

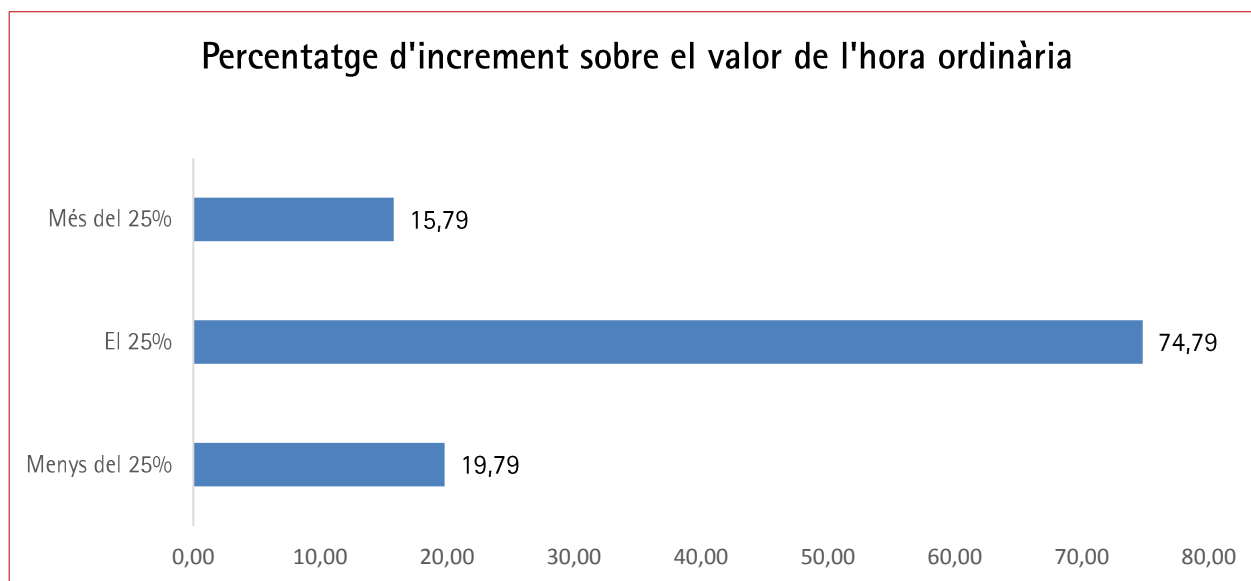
7. Treball nocturn

Es considera treball nocturn el que s'efectua entre les 10 del vespre i les 6 del matí. El treball nocturn té una retribució específica que s'ha de determinar en la negociació col·lectiva, llevat que el salari s'hagi establert atenent el fet que el treball sigui nocturn per la seva naturalesa o s'hagi acordat la compensació d'aquest treball per descansos.

En el 57,53% dels Convenis analitzats s'estableix una retribució superior del treball nocturn (l'Enquesta de CEOE sobre Negociació Col·lectiva del 2008, el 55% dels Convenis dels Convenis sectorials establien aquesta retribució específica superior), sent testimonial la negociació col·lectiva que preveu la compensació mitjançant descansos.

Del total de Convenis que preveuen una retribució¹⁴ superior del treball nocturn, el 19,79% estableix un percentatge d'increment sobre el valor de l'hora ordinària inferior al 25%, el 74,79% un percentatge d'increment sobre el valor de l'hora ordinària del 25% i el 15,79% un percentatge d'increment sobre el valor de l'hora ordinària superior al 25%.

¹⁴ S'ha de tenir en compte que hi ha Convenis Col·lectius que estableixen un valor determinat del preu de l'hora nocturna.

Font: Estudi propi sobre Negociació Col·lectiva.

8. Hores extraordinàries

L'article 35 de l'Estatut dels Treballadors estableix que la prestació de treball en hores extraordinàries es voluntària, excepte que la seva realització s'hagi pactat en conveni col·lectiu o en contracte individual, amb el límit màxim de 80 hores extraordinàries a l'any.

60

També estableix, que no es tindran en compte a efectes de duració màxima de la jornada ordinària laboral, ni pel còmput màxim de les hores extraordinàries les treballades per prevenir o reparar sinistres i altres danys extraordinaris i urgents.

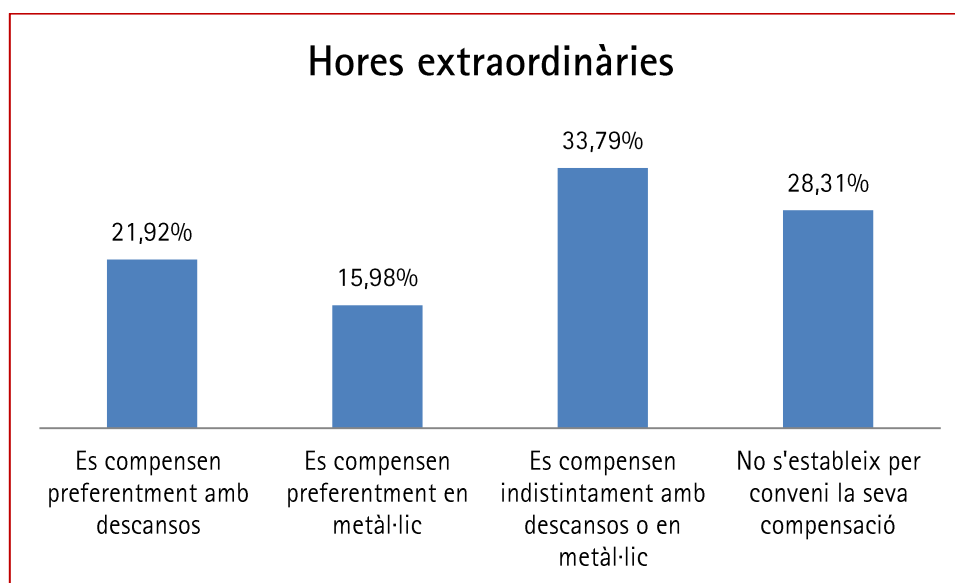
Els pactes convencionals per a la realització obligatòria de les hores extraordinàries no s'utilitza amb molta freqüència, atès que representen el 9% del total de convenis analitzats, els quals es refereixen únicament a casos de força major, imprevistos i averies.

No obstant, si comparem amb les dades de l'Estudi de Negociació Col·lectiva de CEOE de l'any 2008, veiem com s'ha incrementat lliurament la seva presència, passant del 6% de presència en els convenis sectorials al 9% actual.

Respecte a la compensació de les hores extraordinàries, l'Estatut dels Treballadors remet a la negociació col·lectiva o al contracte individual, per a l'establiment de la compensació de les hores extraordinàries amb descans o en metàl·lic, sense que en cap cas pugui ser inferior al valor de la hora ordinària o al temps equivalent de descans retribuït. En defecte de pacte, s'entendrà que les hores extraordinàries realitzades hauran de ser compensades mitjançant descans dins dels quatre mesos següents a la seva realització.

De l'anàlisi dels convenis col·lectius observem que el 21,92% dels convenis estableixen la compensació preferentment amb descansos, el 15,98% regulen la preferència per la compensació en metàl·lic i el 33,79% es compensa indistintament amb descansos o en metàl·lic. La resta de convenis analitzats (28,31%) no estableixen la fórmula de compensació de les hores extraordinàries.

En comparació amb les dades de l'Enquesta sobre Negociació Col·lectiva de la CEOE de l'any 2008, podem observar una disminució en la regulació de les modalitats de compensació de les hores extraordinàries, passant del 39% al 22% en el cas de la compensació per descansos i dels convenis que preveuen la compensació preferentment en metàl·lic del 32% al 16%.

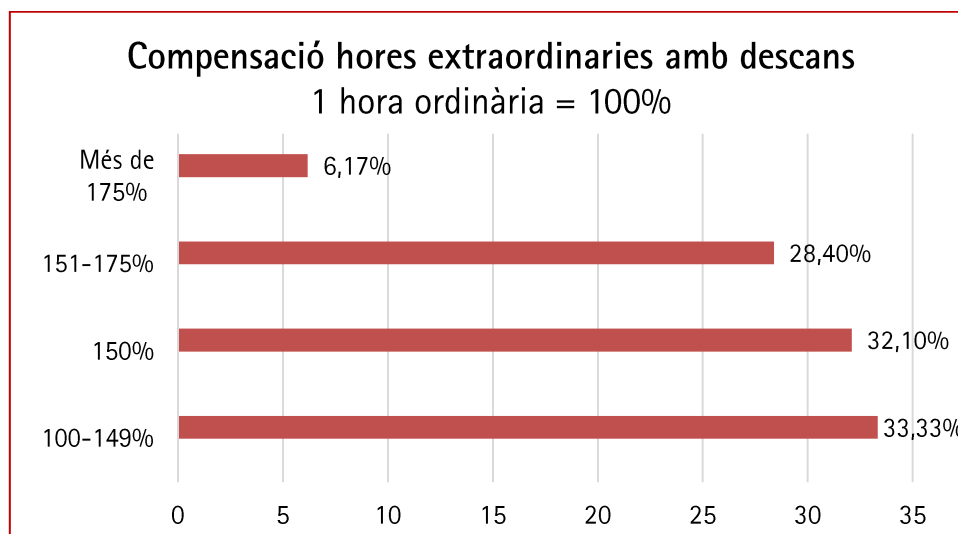
Font: Estudi propi sobre Negociació Col·lectiva.

Segons l'àmbit territorial, dels convenis que regulen la compensació preferentment amb descansos (21,92%), el 7,76% són d'àmbit estatal, el 6,39% d'àmbit autonòmic i el 7,76% d'àmbit provincial.

Dels convenis que estableixen la preferència per la compensació en metàl·lic (15,98%) de les hores extraordinàries, el 4,11% són d'àmbit estatal, el 3,65% d'àmbit autonòmic i el 8,22% d'àmbit provincial.

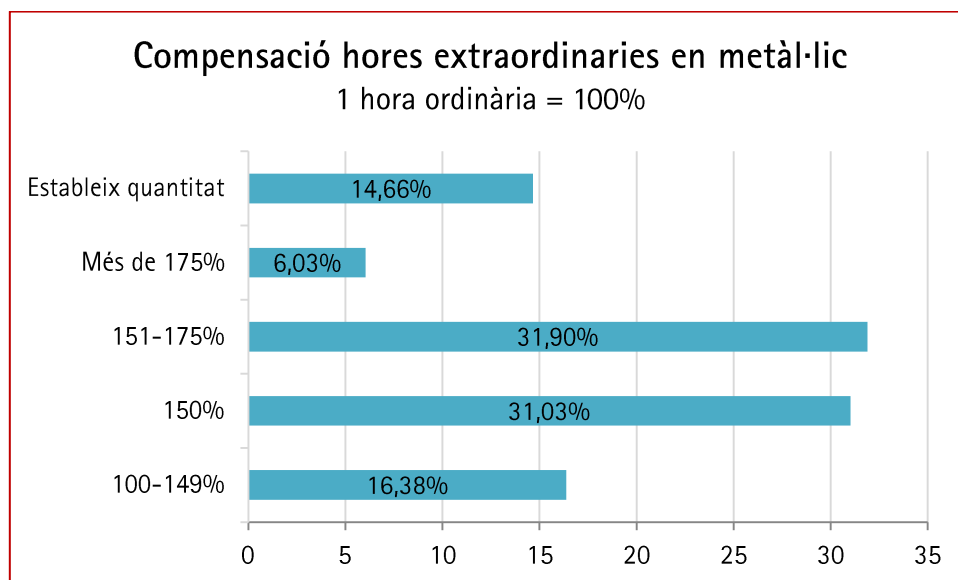
Per últim, dels convenis que preveuen la compensació de les hores extraordinàries amb descansos o en metàl·lic, indistintament (33,79%), el 19,63% són d'àmbit estatal, el 5,02% d'àmbit autonòmic i el 9,13% d'àmbit provincial.

Centrant-nos en la compensació de les hores extraordinàries amb descansos, podem observar com el 33,33% de convenis que fixen un valor d'entre el 100% i el 149% per la compensació, un 32,10% estableixen la compensació en un 150%, en un 28,40% el valor de la hora es compensa entre el 151-175% i el 6,17% superior al 175%.

Font: Estudi propi sobre Negociació Col·lectiva.

Pel que fa a l'increment de la compensació en metàl·lic, dels convenis que estableixen un increment sobre la hora ordinària, s'observa que els més freqüents són el 150% d'increment amb el 31,03% dels convenis i la franja de 151%-175%, amb un 31,90% dels convenis. A continuació trobem els convenis que estableixen un increment entre el 100% i el 149% amb un 16,38% i els que estableixen més d'un 175%, que representen el 6,03% dels convenis. També hi ha un 14,66% de convenis que l'increment s'articula fixant una quantitat o s'estableixen a les taules salarials.

Font: Estudi propi sobre Negociació Col·lectiva.

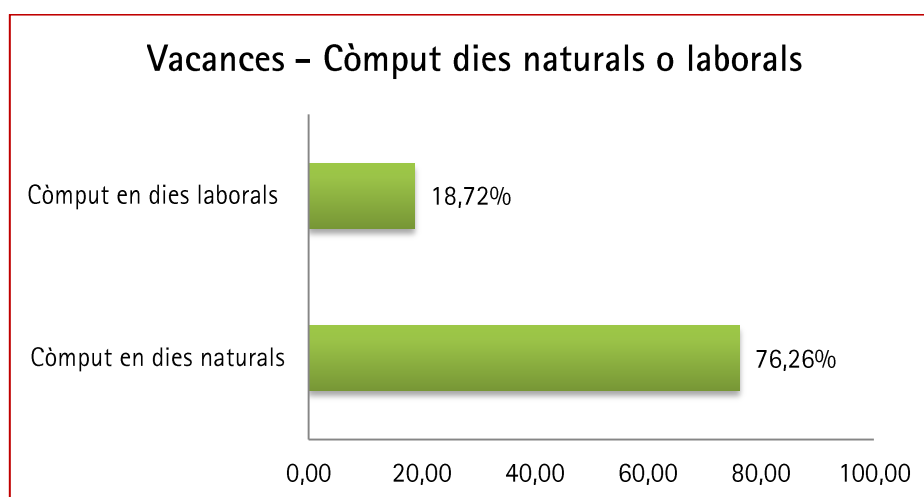
En quant als acord per la reducció, supressió o prohibició de la realització d'hores extraordinàries, es troben presents en el 24,66% dels convenis col·lectius analitzats. Aquesta previsió es més freqüent en els convenis col·lectius d'àmbit estatal (14,61%) que en els autonòmics (4,57%) i provincials (5,48%).

9. Vacances

L'article 38.1 de l'Estatut dels Treballadors estableix un període mínim de 30 dies de vacances naturals que poden ser millorats via negociació col·lectiva. D'acord amb aquesta disposició, la distribució de les vacances és objecte de negociació col·lectiva.

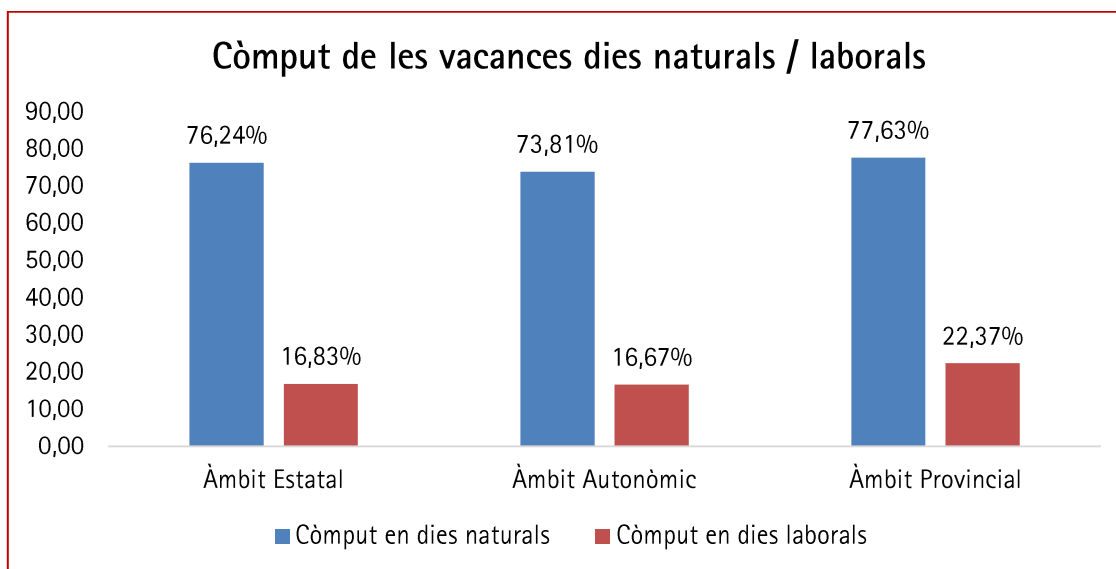
En una àmplia majoria dels convenis col·lectius analitzats es computen les vacances en dies naturals, així s'observa en el 76,26% del total de convenis, mentre que el 18,72% dels convenis realitzen el còmput en dies feiners.

En comparació amb les dades de 2008, aquestes xifres es mantenen molt similars, ja que el 80% dels convenis analitzats en l'Estudi de Negociació Col·lectiva de la CEOE, estableixen el còmput de les vacances en dies naturals i el 22% en dies laborals.

Font: Estudi propi sobre Negociació Col·lectiva.

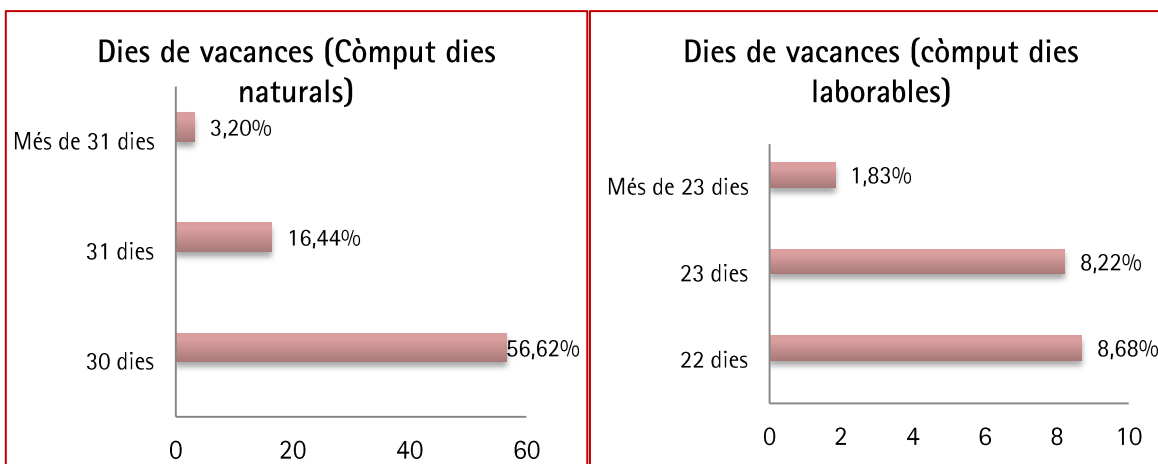
Segons l'àmbit territorial, es pot observar que en els tres àmbits la incidència del còmput de les vacances en dies naturals és molt similar, sent del 76,24% en els convenis d'àmbit estatal, del 73,81% en els d'àmbit autonòmic català i del 77,63% en l'àmbit provincial. En canvi, el còmput en dies laborals té una incidència superior en els d'àmbit provincial (22,37%) front als d'àmbit estatal (16,83%) i autonòmic (16,67%).

Font: Estudi propi sobre Negociació Col·lectiva.

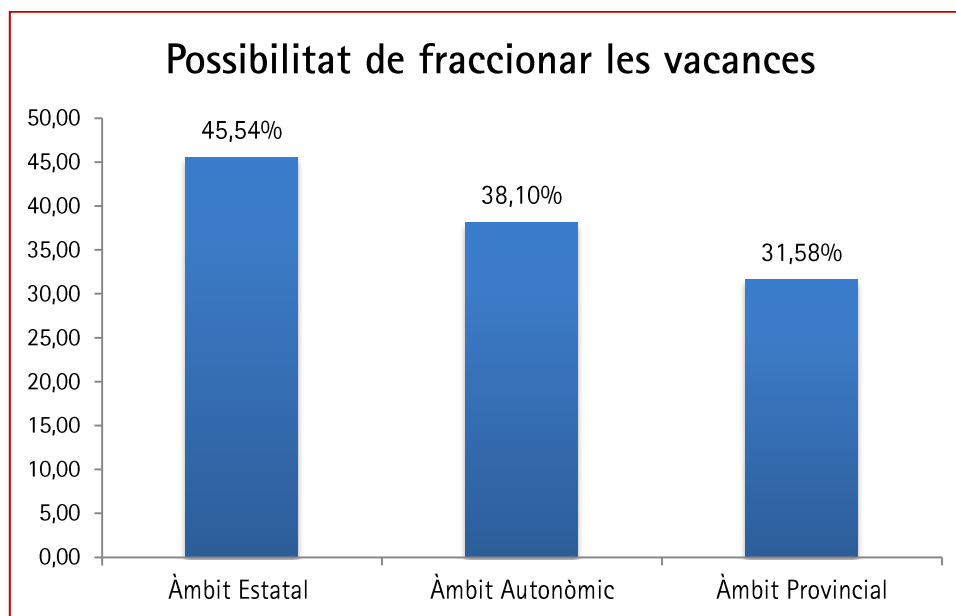
En relació al còmput de les vacances en dies naturals, el 56,62% dels convenis col·lectius fixen 30 dies de vacances, el 16,44% 31 dies de vacances i el 3,20% més de 31 dies de vacances.

Pel que fa al còmput de les vacances en dies laborals, el 8,68% dels convenis analitzats estableixen 22 dies de vacances, el 8,22% fixen 23 dies de vacances i el 1,83% més de 23 dies.

Font: Estudi propi sobre Negociació Col·lectiva.

Segons l'Estatut dels Treballadors (art. 38), el període de gaudi es fixarà de comú acord entre l'empresari i el treballador, de conformitat amb l'establert en el conveni col·lectiu. A aquest respecte, podem observar com el 34,70% dels convenis analitzats regula un període general pel gaudi de les vacances, sent més freqüent ens els convenis d'àmbit estatal (40,59%), i que el 39,27% dels convenis permeten fraccionar les vacances.

Font: Estudi propi sobre Negociació Col·lectiva.

La regulació convencional del gaudi de les vacances té gran varietat de fórmules, en l'anàlisi dels convenis podem destacar les següents:

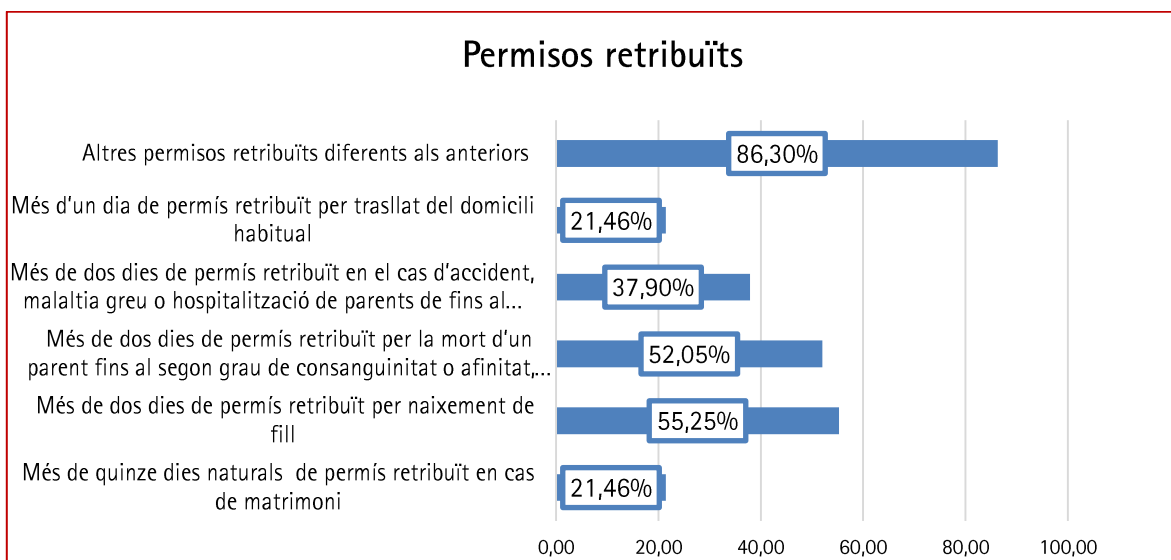
- El 9% de convenis estableixen avantatges o augmenten els dies de vacances pel seu gaudi fora dels períodes generals (7% en 2008).
- El 29% dels convenis analitzats estableixen algun dret d'opció del treballador per escollir les dates de les vacances.
- El 29% dels convenis analitzats contempnen la intervenció dels representants legals dels treballadors en la elaboració del calendari de vacances (31% en 2008).

10. Permisos

Conforme a l'article 37.3 de l'Estatut dels Treballadors, els treballadors previ avís i justificació, podrà absentar-se de la feina, amb dret a remuneració, per una sèrie de motius i temps determinats en el mateix article.

En aquest apartat hem analitzat com es milloren els permisos establerts per l'Estatut dels Treballadors. En concret, es destaquen els següents:

- Més de quinze dies naturals de permís retribuït en cas de matrimoni.
- Més de dos dies de permís retribuït per naixement de fill.
- Més de dos dies de permís retribuït per la mort d'un parent fins al segon grau de consanguinitat o afinitat, amb o sense desplaçament.
- Més de dos dies de permís retribuït en el cas d'accident, malaltia greu o hospitalització de parents de fins al segon grau de consanguinitat o afinitat.
- Més d'un dia de permís retribuït per trasllat del domicili habitual.
- Altres permisos retribuïts diferents als anteriors i que no es troben regulats a l'ET.

Font: Estudi propi sobre Negociació Col·lectiva.

Com es pot observar en el gràfic anterior, el 21,46% dels convenis analitzats, estableixen més de quinze dies naturals en cas de matrimoni, dels quals el 5,94% són d'àmbit estatal, el 2,74% d'àmbit autonòmic i el 12,79% d'àmbit provincial. Per tant, la millora d'aquest permís és més freqüent en els convenis col·lectius d'aplicació provincial, atès que del total de convenis provincials analitzats, el 36,84% ho preveuen.

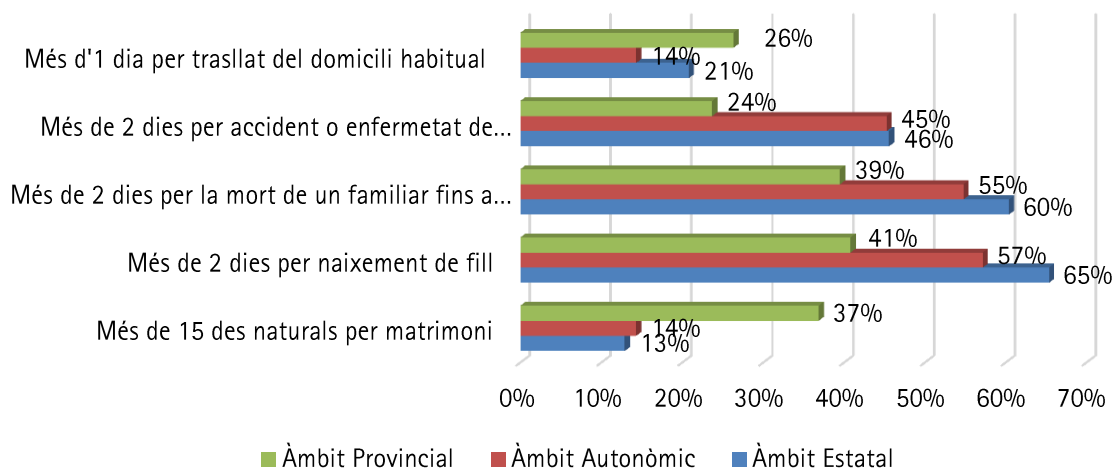
Per altra banda, del total de convenis analitzats, el 55,25% preveuen un permís de més de dos dies per naixement d'un fill, i amb més freqüència s'estableixen en l'àmbit estatal (30,14%), que en el autonòmic (10,96%) o provincial (14,16%).

El 52,05% dels convenis col·lectius analitzats estableixen més de dos dies de permís retribuït per la mort d'un parent fins al segon grau de consanguinitat o afinitat, amb o sense desplaçament, dels quals, el 27,85% són d'àmbit estatal, el 10,50% d'àmbit autonòmic i el 13,70% d'àmbit provincial.

En quant al permís de dos dies en el cas d'accident, malaltia greu o hospitalització de parents de fins al segon grau de consanguinitat o afinitat, s'estableixen més dies dels legalment establerts en el 37,90% dels convenis analitzats, destacant els d'àmbit estatal (21%) front als autonòmics (8,68%) i als provincials (8,22%).

Per últim, un 21,46% dels convenis analitzats estableixen més d'un dia de permís retribuït per trasllat del domicili habitual. D'aquest, el 9,59% són d'àmbit estatal, el 2,74% i el 9,13% d'àmbit provincial.

Millora permisos ET per àmbit territorial

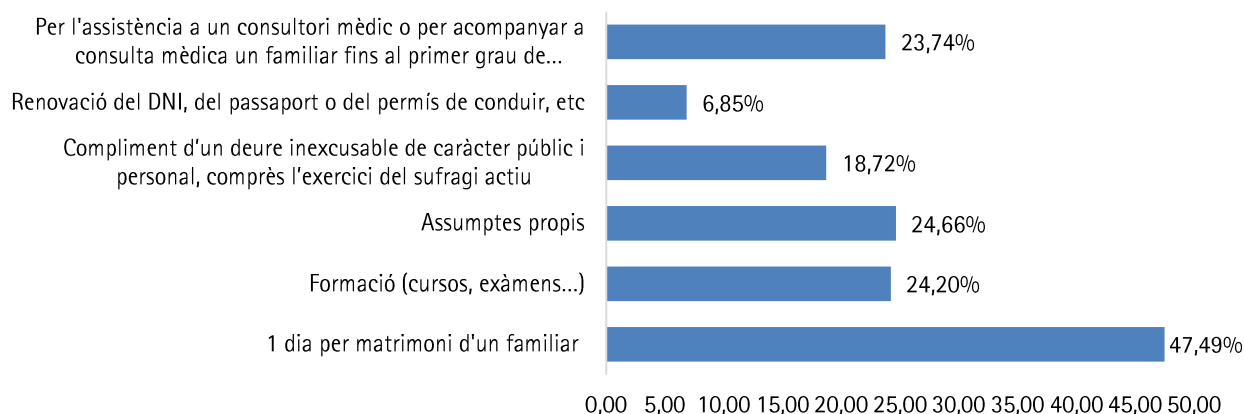

Font: Estudi propi sobre Negociació Col·lectiva.

Finalment, en aquest apartat s'ha analitzat quina incidència poden tenir altres permisos tant retribuïts com no retribuïts no contemplats a l'Estatut dels Treballadors en la negociació col·lectiva.

De l'anàlisi global dels convenis col·lectius, podem observar com el 86,30% de convenis estableixen altres permisos retribuïts diferents als mencionats anteriorment, i el 33,33% estableixen permisos no retribuïts. A continuació es mostra quins són els permisos més freqüents:

Altres permisos retribuïts

Font: Estudi propi sobre Negociació Col·lectiva.

NOTA METODOLÒGICA

L'objectiu de la present Nota Metodològica és explicar de quina forma s'obtenen els indicadors que es mostren a cada apartat i com han de ser interpretats, segons la font utilitzada.

Per aquest informe del mes de maig, les dades que s'han treballat són les següents:

1. **Ocupació (Atur, Afiliació i EPA):** Les dades generals d'ocupació es fan públiques el segon dia hàbil de cada mes, pel Ministerio de Empleo y Seguridad Social.

Per altra banda, les dades de l'Enquesta de Població Activa, s'obtenen de l'Observatori del Treball i Model Productiu, a partir de les dades de l'Institut Nacional d'Estadística, i segons el calendari de publicacions de l'INE.

2. **Contractació:** Les dades detallades de Catalunya i províncies sobre contractació laboral que s'obtenen del Ministerior de Empleo y Seguridad Social, es fan públiques durant la primera setmana del mes.

3. **Negociació Col·lectiva:** Les dades sobre la Negociació Col·lectiva a Catalunya, s'obtenen del Ministerio de Empleo y Seguridad Social.

4. **Expedients de Regulació d'Ocupació:** Les dades sobre Expedients de Regulació d'Ocupació, s'obtenen de l'Observatori del Treball i Model Productiu, que es publiquen entre el dia 15 i 20 de cada mes.

5. **Solució Extrajudicial de Conflictes:** Les dades sobre Solució Extrajudicial de Conflictes, s'obtenen de dues fonts diferents; les corresponents al Servei de Mediació, Arbitratge i Conciliació (SMAC), s'obtenen de l'Observatori del Treball i Model Productiu i les relatives als procediments del Tribunal Laboral de Catalunya, s'obtenen del mateix organisme. En quant a les primeres, es publiquen cada mes. En quant a les dades del TLC, ens les fan arribar des del propi organisme entre el dia 1 i 2 de cada mes.

6. **Conflictivitat laboral:** Les dades sobre Conflictivitat Laboral, s'obtenen de l'Observatori del Treball i Model Productiu, així com de l'Informe sobre Conflictivitat Laboral de CEOE del mes d'agost de 2016.

7. **Estudi sobre Negociació Col·lectiva. Jornada Laboral:** Les dades relatives a aquest apartat s'han obtingut principalment de l'estudi propi de Foment del Treball sobre Negociació Col·lectiva, així com de l'últim l'Estudi sobre Negociació Col·lectiva de CEOE de 2008.